

Üleliiduline

POLIITILISTE JA TEADUSALASTE TEADMISTE LEVITAMISE ÜHING

A-17346

135

FILOSOOFIATEADUSTE KANDIDAAT

P. TROFIMOV

**AMEERIKA JA INGLISE
SÕJAÕHUTAJATE
IDEOLOOGIA VASTU**

Nr. 39 (135)

EESTI NSV

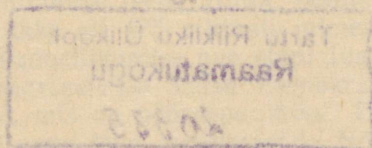
POLIITILISTE JA TEADUSALASTE TEADMISTE LEVITAMISE ÜHINGU
VALJAANNE

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS • TALLINN 1952

ÜLELIIDULINE
POLIITILISTE JA TEADUSALASTE TEADMISTE LEVITAMISE ÜHING

FILOSOOFIATEADUSTE KANDIDAAT
P. TROFIMOV

AMEERIKA JA INGLISE
SÕJAÕHUTAJATE
IDEOLOOGIA VASTU

EESTI NSV
POLIITILISTE JA TEADUSALASTE TEADMISTE LEVITAMISE ÜHINGU
VÄLJAANNE

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS • TALLINN 1952

*Ohingu Kesklektoriumis Moskvas
peetud avalike loengute stenogrammide*

Originaali tiitel:

Кандидат философских наук

П. Трофимов.

Против идеологии американо-английских
поджигателей войны, Москва 1951

Tõlkinud A. Saan.

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

20335

ARHIIVKOGU

ESIMENE LOENG

Rahuleer sõjaleeri vastu

Maailma-ajaloo praegust ajajärku iseloomustab võitluse edasine teravnemine imperialismi ja reaktsiooni leeri, mida juhivad Ameerika Ühendriigid, ning demokraatia ja sotsialismi leeri vahel, mille juhtivaks jõuks on Nõukogude Liit.

Nõukogude Liidu poolt teises maailmasõjas saavutatud võidu tulemusena langes kapitalistlikust süsteemist välja rida Kesk- ja Kagu-Euroopa maid, kes on asunud sotsialismi ülesehitamise teele. Hiina revolutsioon vabastas imperialistide ikke alt 475 miljonit inimest ja avas seega rahvusliku vabadusliikumise uue etapi Idamaal. Suur tähtsus Euroopa saatusele on Saksa Demokraatliku Vabariigi moodustamisel, mis on pöördepunktiks Euroopa ajaloos. Järelikult, kui enne teist maailmasõda Nõukogude Liit oli ainsaks riigiks, kes kaitses järjekindlalt rahu, siis praegu võitleb rahu eest terve demokraatlike riikide liit eesotsas NSV Liiduga.

Kapitalismi üldkriis on astunud uude staadiumi. Pärast teist maailmasõda on imperialismi vastuolud tunduvalt süvenenud. Imperialistlik leer nõrgeneb pidevalt, kuna samaaegselt rahu, rahvademokraatia ja sotsialismi leer iga päevaga tugevneb.

Ameerika militaristid ja nende kannupoisid Euroopa kapitalistlikes riikides koguvad palavikuliselt reaktsiooni kõiki jõudusid ja klopsivad kokku agressiivseid blokke, milliseks on näiteks Atlandi pakt, mis on suunatud rahvademokraatia maade vastu Kesk- ja Kagu-Euroopas ning kõigepealt Nõukogude Liidu kui demokraatliku leeri juhtiva jõu vastu.

Olles ülemaailmse reaktsiooni keskuseks ja kantsiks, ähvardab ameerika imperialism avalikult rahu ja rahvaste julgeolekut. Sellest annavad tunnistust relvastatud agressioon korea rahva vastu ja uue maailmasõja vallapäästmise

poliitika, mille eesmärgiks on Ameerika Ühendriikide ainuvalitsemise vägivaldne kehtestamine kogu maailmas ning demokraatia- ja rahujõudude purustamine. Nagu teatas Wall Streeti häälekandja «Business Week», «näevad Ameerika uued plaanid ette sõja vallapäästmise».

Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa valitsevad ringkonnad on arendanud pöörase relvastumise võidujooksu. Ameerika Ühendriikide kulud uue sõja ettevalmistamiseks ületavad praegu tema sõjalised kulutused enne teist maailmasõda rohkem kui 60-kordselt. Müüdav kapitalistlik ajakirjandus arendab oheldamatut sõjapropagandat, luues sõjahüsteeria ja -psühhoosi õhkkonna. Uute sõdade ärahoidmiseks loodud Ühinenud Rahvaste Organisatsioon pole nüüd, nagu märgib J. V. Stalin jutuaajamisel «Pravda» kirjasaatjaga, «niivõrd ülemaailmne organisatsioon, kuivõrd organisatsioon ameeriklaste jaoks, mis tegutseb ameerika agressorite huvides». ¹ Ühinenud Rahvaste Organisatsioon sanktsioneeris ameerika imperialismi interventsiooni Koreas ning võttis vastu häbistava otsuse, mis kuulutas Hiina Rahvavabariigi agressoriks, Ameerika Ühendriigid aga, kes on haaranud enda võimusesse Hiina territooriumi — Taivani saare ja tunginud Koreasse, «ennast kaitsvaks» pooleks. Need ja rohkearvulised teised faktid annavad tunnistust sellest, et Ühinenud Rahvaste Organisatsioon, nagu märkis seltsimees Stalin, «mis loodi rahu säilitamise kantšina, on muutumas sõja tööriistaks, uue maailmasõja vallapäästmise vahendiks». ² See tähendab, et Ühinenud Rahvaste Organisatsioon lakkab olemast üheõiguslike rahvaste ülemaailmseks organisatsiooniks ja astub Rahvasteliidu häbistavale teele. «Sellega matab ta maha oma moraalse autoriteedi ja määrab enda lagunemisele.» ³

Ameerika Ühendriikide imperialismile, kes koondab enda ümber kõik agressiivsed jõud, seisavad vankumatult vastas NSV Liidu, rahvademokraatia riikide ning kõigi maade töölis- ja demokraatliku liikumise võimsad ja pidevalt kasvavad jõud. Sõjaohu suurenemine on tugevdanud rahvaste kindlat tahet kaitsta kõigi jõududega rahu.

Käputäie ameerika ja inglise imperialistlike avantüristide kuritegelik poliitika kutsub esile üha suurema viha ning

¹ Seltsimees J. V. Stalini jutuaajamine «Pravda» kirjasaatjaga, Tallinn 1951, lk. 7.

² Sealsamas, lk. 6.

³ Sealsamas, lk. 7.

üha võimsama ja organiseerituma vastupanu rahu ihaldavate rahvaste poolt. Rahupooldajate võimas rinne ühendab töölisi, talupoegi, haritlasi, kõige mitmesugusemate poliitiliste veendumustega inimesi.

Kui enne Suurt Isamaasõda aastail 1941—1945 ei olnud rahupooldajate organiseeritud liikumist, siis nüüd on see tegelikult olemas. Esmakordselt ajaloos on loodud rahu eest võitlejate organiseeritud rinne, mis ühendab sadu miljoneid inimesi. Kõigis maades on loodud rahupooldajate rahvuslikud ühingud. On organiseeritud Ülemaailmne Rahunõukogu.

Liikumine rahu eest on muutunud tänapäeva suureks ja võitmatuks liikumiseks, mis väljendab kõigi rahvaste elulisi huve. Sajad miljonid inimesed maailma kõigis osades on juba alla kirjutanud Stokholmi üleskutsele aatomirelva keelamise ja selle valitsuse sõjaroimariks kuulutamise kohta, kes esimesena rakendab seda relva.

Peale aatomirelva keelamise nõuavad rahupooldajad inimeste massilise hävitamise kõigi vahendite tagavarade hävitamist ja relvastuse piiramist. Nad nõuavad tõhusa kontrolli kehtestamist relvastumise üle ning igasuguse agressiooni ja sõja tekkimist soodustava propaganda keelamist ja likvideerimist. Praegusel ajal toimub allkirjade kogumine Ülemaailmse Rahunõukogu läkitusele, mis nõuab rahupakti sõlmimist.

Ameerika agressioon Koreas ja Aasia teistes piirkondades näitab rahvastele selgesti, et uue sõja oht kasvab iga päevaga. Ookeanitagused aatomipommipoliitikud püüavad kõigest jõust lüüa Aasia rahvaste vabadusliikumist. Nad päästsid valla verise sõja Koreas, ähvardavad Hiinat ning relvastavad uuesti Lääne-Saksamaad ja Jaapanit. Kõigile neile ameerika militaristide agressiivsetele tegudele vastavad rahupooldajad oma ridade veel suurema kindlustamisega, oma organiseerituse suurendamisega ja rahu eest peetava võitluse tugevdamisega. Imperialistlikel agressoritel ei lähe korda ajalugu tagurpidi liikuma panna. Ei aita neid ka Korea ja Hiina rahulike linnade metsikud pommitamised. «Kui Inglismaa ja Ameerika Ühendriigid lükkavad lõplikult tagasi Hiina Rahvavalitsuse rahuettepanekud, siis sõda Koreas võib lõppeda ainult interventide lüüasaamisega,»¹ ütles J. V. Stalin. Rahunõukogu esimees Frédéric

¹ Seltsimees J. V. Stalini jutuajamine «Pravda» kirjasaatjaga, Tallinn 1951, lk. 5.

Joliot-Curie ütles oma kõnes teisel ülemaailmsel rahupooldajate kongressil, et rahupooldajate tegevus piirab «sõjaliste plaanide arendamist ja sageli ajab need koguni nurja. Sõjaõhutajad ei saa nüüd enam varjata meie tegevuse edu ja oma rahutust nende poolt hautavate surmaplaanide läbikukkumise ees.»¹

Rahu eest peetava võitluse eesotsas seisavad kommunistlikud parteid. Juhindudes Marxi, Engelsi, Lenini ja Stalini suurest õpetusest, selgitavad nad rahvahulkadele, et imperialism — see on sõda, sotsialism aga — sõprus rahvaste vahel. Käesoleval ajal, mil sotsialismi ja demokraatia jõud juba ületavad imperialistlikke jõude, ei saa pidada sõda vältimatuks. Kommunistid paljastavad imperialistlikke jampsijutte sõja saatuslikust paratamatusest. Nende jampsijuttude abil püüavad Wall Streeti ja City monopolistid rahvahulki ideeliselt võitlusvõimetuks teha ja demoraliseerida ning sisendada neisse mõtet, et sõda pole võimalik ära hoida. Jutuajamisel «Pravda» kirjasaatjaga juhtis J. V. Stalin tähelepanu sellele, et praegusel ajal ei saa uut maailmasõda paratamatuks pidada. «Muidugi, Ameerika Ühendriikides, Inglismaal ja samuti ka Prantsusmaal on agressiivseid jõude, kes ihkavad uut sõda. Nad vajavad sõda ülikasumite saamiseks, teiste maade riisumiseks. Need on miljardärid ja miljonärid, kes suhtuvad sõjasse kui tuluartiklisse, mis annab kolossaalseid kasumeid.

Nemad, need agressiivsed jõud, hoiavad enda käpa all reaktsioonilisi valitsusi ja suunavad neid. Kuid ühtlasi kardavad nad oma rahvaid, kes ei taha uut sõda ja pooldavad rahu säilitamist.»²

Imperialistlikud sõjaõhutajad mässivad oma rahvaid valdedesse. Nad petavad neid selleks, et neile peale sundida oma agressiivseid plaane ja neid uude maailmasõtta tõmata. Ameerika imperialistid ja nende käsilased Euroopas ja Lõuna-Ameerikas kardavad kui surma rahu kaitsmisele pühendatud kampaaniaid, mis paljastavad nende agressiivseid kavatsusi. Ameerika Ühendriikide, Inglismaa ja Prantsusmaa reaktsioonilised valitsused lükkasid tagasi Nõukogude Liidu ettepanekud rahupakti sõlmimise, relvastuse vähendamise ja aatomirelva keelamise kohta, sest niisuguste rahu huvides tehtud ettepanekute vastuvõtmine oleks

¹ «Rahva Hää!» 19. novembrist 1950.

² Seltsimees J. V. Stalini jutuajamine «Pravda» kirjasaatjaga, Tallinn 1951, lk. 7.

lõpu teinud nende agressiivsetele plaanidele ning muutnud tarbetuks ja õigustamatuks pöörase relvastumise võidujooksu neis kapitalistlikes riikides.

Rahu eest võitlejate organiseeritusest ja aktiivsusest, nende algatusvõimest ja üksmeelest, kõigi maade rahvaste rahutahtest oleneb uue maailmasõja ärahoidmise võimalikkuse muutmine tegelikkuseks. Seltsimees Stalin õpetab maailma rahvastele:

«Rahu säilitatakse ja kindlustatakse, kui rahvad võtavad rahu säilitamise enda kätte ja kaitsevad seda lõpuni. Sõda võib saada vältimatuks, kui sõjaõhutajail läheb korda mässida rahvahulgas valedesse, petta neid ja kiskuda nad uude maailmasõtta.

Sellepärast on laialdasel kampaanial rahu säilitamiseks kui sõjaõhutajate kuritegelike mahhinatsioonide paljastamise vahendil nüüd esmajärguline tähtsus.»¹

Juhindudes tänapäeva rahvusvahelise olukorra stalinlikust analüüsist, kõigi maade kommunistid — kirglikud ja väsimatud rahu eest võitlejad — selgitavad rahvahulka-dele, et uue maailmasõja vältimise tähtsamaks tingimuseks on kõigi progressiivsete jõudude aktiivne võitlus rahu eest ja sõjaõhutajate vastu.

Rahu säilitamise võimsaks teguriks on NSV Liidu leninlik-stalinlik rahupoliitika. Nõukogude rahupoliitikale kuulub miljonite töötajate sümpaatia ja toetus kõigis maades. Nõukogude Liidu ümber koondub kogu rahuarmastav inimkond. NSV Liit on kõigi rahu eest võitlejate kindel kants ja lipukandja. NSV Liit lähtub oma välispoliitikas leninlik-stalinlikust põhimõttest, et on võimalik kahe süsteemi — kapitalismi ja sotsialismi — kooseksisteerimine ja nende rahulik võistlus.

1947. aastal ütles seltsimees Stalin: «Esimesena väljendas kahe süsteemi koostöö mõtte Lenin. Lenin on meie õpetaja, ja meie, nõukogude inimesed, oleme Lenini õpilased. Meie pole kunagi taganenud ega tagane Lenini juhendeist.»²

Nõukogude Liidu poolt järjekindlalt arendatav rahu- ja rahvaste koostöö poliitika tuleneb orgaaniliselt nõukogude ühiskondliku ja riikliku korra põhialustest. NSV Liidus on likvideeritud ekspluataatorlikud klassid — imperialistlike sõdade alustajad; Lenini-Stalini suur partei kasvatab nõukogude inimesi rahu ja sõpruse vaimus rahvaste vahel. Nõu-

¹ Seltsimees J. V. Stalini jutuaamine «Pravda» kirjasaatjaga, Tallinn 1951, lk. 8.

² «Rahva Häääl» 8. maist 1947.

kogude Liidu rahupoliitika väljendab nõukogude rahva elulisi huve, kes on huvitatud püsivast ja kestvast rahust kommunismi ülesehitamiseks. Pärast hitlerliku Saksamaa vastu peetud sõja lõppemist demobiliseeris Nõukogude Liit oma väed, arendas hoogsalt rahuaja tööstust ja jätkab hindade süstemaatilise alandamise poliitikat. Sõjajärgne viie aasta plaan on täidetud enne tähtaega ja seetõttu on tunduvalt ületatud tootmise 1940. aasta tase. Ajaloolised otsused uute, maailmas kõige suuremate elektriijaamade ehitamiseks Volgal ja Dnepril, Turkmeenia peakanali, Lõuna-Ukraina, Põhja-Krimmi ja Volga—Doni kanali ehitamise kohta on Nõukogude riigi rahupüüdluste uueks tõendiks ja hiiglasuureks panuseks rahuüritusse kogu maailmas. Teatavasti viiakse need ajaloolised otsused edukalt ellu. Kasvab ja tugevneb Nõukogude Liidu võimsus, kus miljonid inimesed töötavad kommunismi ülesehitamisel.

Nõukogude Liidu suured edusammud innustavad kõiki rahupooldajaid nende õilsas võitluses rahu, vabaduse ja demokraatia eest.

Sõjaõhutajad laimavad igati sotsialismimaad, valelikult süüdistades teda agressiivsuses, relvastuse võidujooksus jne.

Paljastades seda jultunud laimu, mille üheks levitajaks oli Inglise peaminister parempoolne leiborist Attlee, tõestas seltsimees Stalin, et selle laimu otstarve seisab selles, et viia eksiteele inglise rahvas ning, luisates talle ette seda valet NSV Liidu kohta, tõmmata teda kaasa uude maailmasõtta, mida organiseerivad ameerika imperialistid.

Laim NSV Liidu ja rahvademokraatia maade kohta on lahutamatu seotud rahu ja sotsialismi vaenlaste elajaliku hirmuga liikumise ees, mida peavad rahvad, kes võitlevad rahu eest kogu maailmas. Inglise teadlane ja aktiivne võitleja rahu eest John Bernal ütles teisel ülemaailmsel rahupooldajate kongressil, et kõigi maade imperialistid «kardavad rahuideed. Nad ei taha, et nende rahvad seda ideed isegi läbi arutaksid. Nad ei või lubada maailmas kahe süsteemi kooseksisteerimise võimalust. See tähendab, et nad tegelikult ei usu, et vaba ja rahuliku võistluse puhul nende süsteem võib vastu pidada; see tähendab, et nad põhiliselt loodavad säilitada oma praegust seisundit jõu abil. Sõda on ainuke eesmärk, mille poole nad püüavad.»¹

¹ «Pravda» 24. novembrist 1950.

Ameerika ja inglise imperialistid rakendavad rahu eest võitlejate vastu kõige metsikumaid repressioone. Teise ülemaailmse rahupooldajate kongressi «Resolutsioonis repressioonide ohvrite küsimuse kohta» on märgitud: «Ladina-Ameerikas, Ameerika Ühendriikides, Prantsusmaal, Itaalias, mitmesugustes Aafrika ja Lähis-Ida maades on tuhanded rahupooldajad heidetud vanglasse. Paljud neist, kes valiti delegaadiks sellele kongressile, ei saa sellel viibida. Koosolekud rahu kaitseks on keelatud. Politsei tulistab ja peksab rahupooldajaid.»¹ Ameerika Ühendriikide valitsus heitis vanglatrellide taha Ameerika Kommunistliku Partei liidreid ja antifašistide-emigrantide abistamise ühendatud komitee esimehe Edward Barsky. Türmis on istunud tuntud progressiivsed kirjanikud: Howard Fast, John Howard Lowson, Albert Maltz ja teised. Libitsedes oma ookeanitaguste peremeeste ees, katsus leiboristlik valitsus nurja ajada rahupooldajate teist ülemaailmset kongressi, kuid see ei läinud tal korda. Ei mingid repressioonid ega mingid rahu eest võitlejate tagakiusamised ei suuda lüüa rahvaste suurt liikumist rahuliku loova ellu eest.

Imperialistlike sõdade põhjuste võltsimiste paljastamine rahupooldajate poolt

Ameerika imperialistid kasutavad laialdaselt kõiki nende käsutuses olevaid rahvahulkade teadvuse ideoloogilise demoraliseerimise vahendeid, et ellu viia Wall Streeti maailmavalitsemise kehtestamise jampplikku plaani. Müüvad sulerüütliid Hursti, MacCormicki, Scripps-Howardi, Curtis-Wrighti ajalehtede ja ajakirjade trustidest, Morgani ajalehtede ja ajakirjade liitudest jne. ülistavad häbematult kurikuulsat «ameerika elulaadi», kodanlikku võltsdemokraatiat ja anglosaksi rassi näilist üleolekut maailma kõigist teistest rahvastest. Need paberimäärijad paiskavad kõige oheldamatuma laimu valanguid NSV Liidu ja teiste rahuarmastavate riikide kohta, sisendades ameerika rahvale vägivalda ja purustamise harrastust ning propageerides uue maailmasõja vältimatust.

Veriste vallutussõdade ettevalmistamise teenistusse panevad ameerika imperialistid ka kodanliku teaduse. Sõjaväe-

¹ «Rahva Hääle» 24. novembrist 1950.

võimud on kehtestanud täieliku kontrolli haridussüsteemi üle ja õppeasutusi militariseeritakse intensiivselt. Ameerika õpilaste sõjalise õppusega tegelevatele ohvitseridele antud juhendis on kirjutatud: «...instruktor peab ergutama loomulikku püüdlust tapelda ja tappa». Suurimad kapitalistlikud monopolid kontrollivad kõikide ülikoolide ja kolledžite õpetatud nõukogusid, kellele presidendid oma enamikus on sõjaministeeriumi käsikud. Tuntud uue maailmasõja õhutaja kindral Eisenhower, olles Kalifornia ülikooli presidendiks New Yorgis, ütles ühes oma kõnes selle ülikooli üliõpilaste ees, et ta vaatab üliõpilastele kui sõduritele ja nõuab neilt «verd, ohvreid ja surma». Tampa linna ülikooli (Floriida osariigis) rektor dr. Nance väidab: «...me peame teostama ettevalmistust sõjaks, juhindudes džungliseadusest. Igaüks peab õppima tapmise kunsti.»¹ Ameerika Ühendriikides juurutatakse kõikjal šovinismi, rassismi, toore jõu kultust, igasugust papimeelsust ja vaimupimedust. Töötajate ajudesse tuubitakse visalt veendumust, et kõige loomulikumaks olukorraks rahvaste ja riikide vahel on sõda. Laialdase populaarsuse omandab filosoof Hobbes'i kurikulus tee: «Inimene on inimesele hunt».

Ameerikas on keelatud filmid, mis võivad pealtvaatajat juhtida mõttele, et rahu on vajalik või ihaldatav. Seevastu on saanud laialdase leviku osaliseks filmid, mis propageerivad toorust, piinamisi ja sõdu. Niisugused on muuseas Hollywoodi uuemad teosed: «Inimene on hunt», «Lendav mürsk», «Jänkid Koreas», «Korea patrull», «Bandiitide kuninganna» jne.

Inimesevihkamise propageerimine on moraalse laostumise, poliitilise müüdavuse ja künismi äärmiste piirideni jõudnud ameerika ja inglise filosoofide, sotsioloogide ja ajakirjanike peamiseks tegevusalaks.

Ameerika imperialismi silmapaistev käsik, filosoof John Dewey ülistab ameerika sõjaõhutajate agressiivsust ja jõhkrust kui inimesele iidsest ajast omast «jumaliku aktiivsuse» avaldust. Oma raamatus «Inimese probleemid» kutsub ta üles kõrvale heitma doktriini, mille järgi vabadus on inimese loomulikuks õiguseks, ja täielikult alistuma «tegevate diktatuurile», s. o. ameerika monopolistide diktatuurile. Teha lõpp kodanliku demokraatia jäänustele ja maksma panna fašistlik diktatuur — niisugune on nende filosoofi-

¹ «Pravda» 18. novembrist 1950.

liste lobisemiste mõte. Käsikäes oma inglise kolleegidega ameerika imperialismi huvide orjameelse teenimise alal, Russelli ja Dourbiniga, püüab Dewey rahvaid veenda selles, et rahu maksmapanemise ainsaks teeks on aatomipommide, tankide ja lennukite tagavaraks korjamine. Kuid maailma rahvad heidavad põlastusega kõrvale filosoofitsevate hannibalide selle nurjatu pettuse. Asjatud on Churchilli ja Trumani taoliste paadunud sõjaõhutajate jõupingutused veenda maailma selles, et Korea rahuliku elanikkonna ebainimlikud pommitamised ameerika lennuväe poolt on Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa panuseks rahu kindlustamiseks. Rahvad saavad aru, et imperialistlike šaakalite ja nende teenrite, nagu Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretär Trygve Lie, lobisemised rahust on ainult mask, mille eesmärgiks on varjata nende kiskjalikku lõusta ning imperialistide röövellikku tegevust Koreas, Hiinas ja teistes kohtades.

Kõige tuntum praegu elavatest inglise filosoofidest, lord Russell, propageerib raevukalt «sõjakäiku Idasse», s. o. kalalitungi Nõukogude Liidule ja rahvademokraatia maadele. See filosoofitsev hannibal kutsub oma peremehi Wall Streetist ja Cityst üles mitte viivitama sõja alustamisega Nõukogude Liidu vastu ning heitma aatomipomme nõukogude inimestele. Pärast seda, nagu ta kinnitab, võib hakata looma rahvusvahelist organisatsiooni Ameerika Ühendriikide kaitse all.

Berliini ameerika sektoris toimunud rahuvaenlaste kongressil kutsus see inglise lord üles nurja ajama rahupooldajate ühise rinde loomist. Ta ütles, et iga kokkulepe aatomisõja piiramise kohta toob ainult kahju ja et ühiskonna «harmoneerimise» parimaks meetodiks on sõda.

Püüdes õigustada imperialistlikke sõdasid, katsuvad Dewey, Russell ja nende kolleegid rahvahulkade ideoloogilise petmise alal igati tõestada nende sõdade positiivset tähtsust inimkonna jaoks. Nad korrutavad igaviisi peamise sõjaõhutaja Churchilli väidet, nagu oleks «inimsoo kogu ajalugu sõda». Oma artiklis, mis on avaldatud kogumikus «Aatomi sajand», kuulutab Russell jultunult imperialistliku sõja vahendiks, mis päästab ühiskondlikust stagnatsioonist, ta kolleeg A. Whitehead aga väidab, et sõda olevat hädavajalik abinõu tsivilisatsiooni säilitamiseks. Iseenesest mõista, et tsivilisatsiooniks nimetavad nad imperialistlikku barbaarsust. Kooskõlas sellega esitatakse sõda inimloomuse

loomuliku avaldusena. «Riiuhimu ja hirm on inimloomuse loomulikud elemendid,» jutlustab Dewey.

Raamatus «Inimloomus, sõda ja ühiskond» kirjutab idealist John Cohen: «Kõik agressiooniaktid on inimesele omase teatava riiuinstinkti avaldused.» Tema sõnu kordab teine «teadlane», filosoofia professor B. Brown. Vastiku iseteadvusega kuulutab Russell, see Churchill filosoofias: «Ma usun kindlasti, et loodus nõuab sõda ja teisi inimsookonflikti purustavaid vorme.»

Nende vallutussõdade põhjuste selgitamisel tehtud kuritahtlike võltsingute eesmärgiks on petta lihtsaid inimesi ning jätta nad relvadeta võitluses rahu, rahvademokraatia ja sotsialismi eest.

Soovides mitte maha jääda Russellist ja tema kolleegidest, püüavad leiborismi teoreetikud Evan Dourbin, J. Bowly ja Ko tõestada, et inimene — temale näiliselt omase riiuhimuinstinkti tõttu — «ei erine loomadest ja ahvidest». Dourbini järgi peituvad sõja põhjused inimese agressiivses loomuses, tema «agressiivsetes tunnetes», mida Dourbin iseloomustab kui «inimese eksistentsile» iseloomulikku omadust. Dourbini järgi tuleb välja, et inimese kui ühiskondliku olendi definitsioon on täiesti mitterahuldav, sest indiviidi oluliseks iseloomustavaks jooneks olevat inimesele loomu poolest omane ühiskonnavastatus, vaenulikkus «sotsiaalse ühtsuse» vastu. Sellepärast soovitab leiboristlik toapoiss lõpetada võitlus rahu eest ning jääda lootma «loomulikule ja paratamatule» ajalookäigule, s. o. anda täielik vabadus sõjaõhutajaile. Niisugune on selle leiboristide filosoofia häbistav mõte, mis ei erine põrmugi nende ameerika peremeeste inimesevihkjalikest teooriatest.

Selle imperialistliku röövpoliitika nurjatu õigustamise otsustava paljastamise eest astuvad aktiivselt välja progressiivsed teadlased — rahu eest võitlejad. Nad toovad esile kõigi nende «teoreetiliste» riugaste mõtte ja otstarbe, mis seisab selles, et veenda rahvaid uue maailmasõja saatuslikus paratamatuses ja selle ärahoidmise võimatuses ning õigustada aktiivsete rahupooldajate alatuid tagakiusamisi Ameerika Ühendriikides, Suurbritannias ja teistes imperialistlikes riikides.

Näidates tänapäeva ameerika ja inglise kodanliku filosoofia ja sotsioloogia müüdavust, ütleb progressiivne ajakirjanik G. D. Meyer oma raamatus «Kas Ameerika hukumine on vältimatu?» ironiliselt, et kodanlik sotsioloog

võib sõja tekkimise kirjutada suure hulga tegurite arvele, alates inimese patususest ja lõpetades päikeselaikudega. Kui tema tähelepanu aga juhitakse monopolistlikule kapitalile ja selle visale taotlusele alustada sõda, siis hakkab kodanlik sotsioloog seda käegakatsutavat fakti kategooriliselt ümber lükkama. Meyeri selle märkuse õigsus on silmanähtav. Kodanlikud sotsioloogid teavad väga hästi, et nende ülesanne on mitte nähtusi seletada, vaid rahvast petta. Just selle eest maksavad nende peremehed neile dollareid. Propageerides uue maailmasõja vältimatust ning praktiliselt astunud verise agressiooni teele Korea ja Hiina vastu, saavad ameerika ja inglise monopolistid pööraseid kasumeid. Sel ajal kui sõjakasumite kõverjoon pidevalt tõuseb, langeb töötajate elatustase neis maades katastroofiliselt. Kui Ameerika Ühendriikide 486 suure monopoli kasumid 1950. aasta kolmandal kvartalil, s. o. pärast seda, kui Ameerika alustas sõda Korea vastu, kasvasid 51 protsenti, võrreldes 1949. aasta kolmanda kvartaliga, siis isegi ametlike andmete järgi on laiatarbekaupade hindade kuu-indeks kasvanud kuni käesoleva ajani 30 protsendi võrra, võrreldes 1949. aasta juunikuuga.

Inimkonna laimamisele ning ameerika ja inglise ideoloogide valele sõja põhjuste kohta ning nende uue maailmasõja vältimatuse propagandale seavad rahu, demokraatia ja sotsialismi pooldajad vastu marksistlik-leninliku õpetuse sõjast, mis loob pihuks ja põrmuks Wall Streeti ja City imperialistide diplomeeritud teenrite kõik väljamõeldised.

Marksism-leninism õpetab, et sõjad ei ole igavesed. Nad ei ole alati olnud ega saa alati olema. Sõja põhjused on ühiskondlik-ajaloolised, mitte aga bioloogilised või psühholoogilised. Tänapäeva ameerika ja inglise imperialismi kodanlike ideoloogide väljamõeldised sõdade bioloogiliste põhjuste kohta on ammu paljastatud marksismi-leninismi klassikute poolt. Sõjad tekkisid ja muutusid regulaarseks nähtuseks eraomanduse, klasside ja riikide tekkimise tagajärjel. Valitsevad ekspluataatorlikud klassid on alati organiseerinud ja pidanud sõdu omakasupüüdlikes huvides (võõraste maade vallutamine, võõraste rahvaste alistamine) töörahva laiade hulkade soovide ja tahtmise vastu. Lenin ja Stalin defineerisid sõda kui ühe või teise klassi poliitika jätkamist vägivaldsete abinõudega. «Sõda on poliitika jätkamine teiste vahenditega,» ütles V. I. Lenin. «Iga sõda on lahutamatu seotud selle poliitilise korruga, millest ta tule-

neb. Sama poliitikat, mida teatud riik, teatud klass selles riigis ajas kaua aega enne sõda, jätkab sama klass paratamatult ja möödapääsmatult sõja ajal, muutes ainult tegevuse vormi.»¹ Kui kodanluse poliitika majanduslikud, poliitilised ja ideoloogilised abinõud osutuvad mitteküllaldasteks, siis organiseerivad kodanlikud riigid sõdu — välis- ja sisepoliitika küsimuste avaliku vägivaldse relvastatud lahendamise. Need imperialistliku kodanluse poolt organiseeritud sõjad on vallutussõjad ning järelkult rahvavastased ja ebaõiglased sõjad. Imperialistliku kodanluse ideoloogid räägivad sõjast meelega üldiselt, varjates rõhutatud rahvaste poolt oma vabanemise eest peetavate õiglaste sõdade põhimõttelist erinevust imperialistliku kodanluse ebaõiglastest vallutussõdadest.

Marksism-leninism paljastab need demagoogilised ja abstraktselt idealistlikud arutlused sõjast, seades neile vastu oma õpetuse kaht liiki sõdadest, mis toetub inimkonna kogu ajaloo ja eriti tema uuema ajaloo analüüsile. J. V. Stalin ütleb, et sõdu on kaht liiki:

a) õ i g l a n e, mittevallutussõda, vabadussõda, mille eesmärgiks on kas rahva kaitsmine väliskallaletungi ja orjastamiskatsete vastu, või rahva vabastamine kapitalismi orjusest, või, lõpuks, asumaade ja sõltuvate riikide vabastamine imperialistide ikkest, ja

b) e b a õ i g l a n e sõda, vallutussõda, mille eesmärgiks on võõraste maade, võõraste rahvaste vallutamine ja orjastamine.»² Õiglaseks sõjaks oli nõukogude rahva Suur Isamaasõda saksa fašismi vastu. Selle sõja eesmärgiks oli NSV Liidu territooriumi, mis oli ajutiselt vallutatud vaenlase poolt, vabastamine, abi andmine Euroopa rahvastele nende vabadusvõitluses fašistlike barbarite vastu, ülemaailmse tsivilisatsiooni kaitsmine hitlerlike rüüstajate vastu ja saksa fašismi — rahvusvahelise imperialistliku kodanluse eelväe purustamine. Sellest järeldub iseenesest, et hitlerliku Saksamaa ja tema satelliitide sõda NSV Liidu ja teiste vabadustarmastavate rahvaste vastu oli seega üks kõige ebaõiglasemaid ja reaktsioonilisemaid sõdu kogu maailma ajaloos. Samasuguse ebaõiglase ja rahvavastase sõja päästsid valla Koreas praegused ameerika ja inglise pretendid maailmavalitsemisele.

¹ V. I. Lenin, Sõda ja revolutsioon, Tallinn 1947, lk. 7.

² ÜK(b)P ajalugu. Lühikursus. Tallinn 1952, lk. 152.

Imperialistlikke sõdu tekitavate põhjuste marksistlik-leninlik analüüs tõestab vääramatult, et nende sõdade põhjused peituvad mitte inimese «riihimulises loomuses», vaid kapitalismi olemasolus ja kapitalistlike maade ebaühtlases arenemises imperialismi ajajärgul. «Asi seisab selles,» ütleb J. V. Stalin, «et kapitalistlike maade arenmise ebaühtlus viib tavaliselt aja jooksul tasakaalu terava rikkumiseni kapitalismi maailmasüsteemis, kusjuures see kapitalistlike maade rühm, kes peab ennast vähem kindlustatuks toorainetega ja turgudega, teeb tavaliselt katseid relvastatud jõudude kasutamise abil olukorda muuta ja «mõjusfääre» enda kasuks ümber jaotada. Selle tagajärjel tekib kapitalistliku maailma lõhenemine kahte vaenulikku leeri ja sõda nende vahel.»¹ Mainitud põhjuste tagajärjel tekkis esimene maailmasõda; samadel põhjustel tekkis ka teine maailmasõda, mis toimus kapitalismi üldkriisi edasise teravnemise, kogu tema süsteemi nõrgenemise ja sotsialismi positsioonide tugevnemise olukorras. Imperialismi ajastu vallutusõdade põhjuste ainus teaduslik, marksistlik-leninlik analüüs näitab seega kätte nende sõdade tõelised süüdlased — kõigi maade imperialistid. Ühtlasi paljastab see analüüs inglise-ameerika filosoofitsevate teadusevõltsijate viletsaid jõupingutusi igati kinni mätsida imperialistlike sõdade tekkimise tõelisi põhjusi.

Ameerika ja inglise imperialistide inimesesööjalike plaanide õigustamiseks korrutavad nende filosoofitsevad sabarakud igaviisi maltusianismi labaseid ideekesi. Maltusiaanlased Burch, Vogt, Huxley ja paljud teised jutlustavad, et uus maailmasõda on paratamatus, sest maakera rahvastik kasvab ülemäära kiiresti. «Maailm on üleasustatud!» kisavad need filosoofitsevad inimesesööjad, soovitades maakera rahvastiku vägivaldset vähendamist aatomi- ja bakterioloogilise sõja, steriliseerimise ja imperialistliku metsikuse teiste koletislike vahendite abil. Toetudes marksismi-leninismi klassikute teostele, paljastavad rahupooldajad edukalt seda imperialistlikku laimujuttu inimkonna kohta.

Marksistlik-leninlik teadus on ümberlökkamatult tõestanud, et inglise papi Robert Malthuse niinimetatud ülerahvastuse seadus pole midagi muud, kui kodanliku ühiskonna

¹ J. Stalin, Moskva linna Stalini valimisringkonna valijate valimiseelsetel koosolekutel peetud kõned. Tallinn 1950, lk. 10.

valitsevate klasside alatu teenri kuritahtlik väljamõeldis. Selle «seaduse» järgi pidavat rahvastik kasvama geomeetrilises progressioonis, elatusvahendid aga ainult aritmeetilises progressioonis. Malthuse poolt leiutatud rahvastiku kasvu ja tarbimisvahendite kasvu vahelise lõhe tagajärjeks olevatki maakerä ülerahvastus, tööpuudus, töörahva vaesus ja nälginine. Maltusiaanliku väljamõeldise otstarve seisab selles, et selle viitamisega näilistele loodusseadustele looritada töötavate hulkade viletsa olukorra tõelisi põhjusi kapitalismi ajal ja niiviisi õigustada kapitalistlikku korda. Marksismi-leninismi klassikud tõestasid, et pole kunagi olnud ega ole ka nüüd rahvastiku kasvu geomeetrilises progressioonis ja et Malthuse väide on faktide kuritahtlik võltsimine. Tarbimisvahendid suurenevad samuti hoopiski mitte aritmeetilises progressioonis ning kapitalismi poolt loodud tootlikud jõud võimaldavad toota tarbimisvahendeid niisugusel hulgal, mis on täiesti küllaldane kogu rahvastikule; kuid seda takistavad tootmisvahendite eraomandus ja kapitalistlikud tootmissuhted, mille tulemuseks on töötajate viletsus ja nälg.

Marx, Engels, Lenin ja Stalin tõestasid, et kapitalistlikus ühiskonnas on olemas mitte absoluutne ülerahvastus (kapitalismi arenemisega sündimus, vastupidi, langeb), vaid suhteline ülerahvastus, s. o. niisugune nähtus, mil tootmise anarhia, kriiside ja kapitalistliku ratsionaliseerimise tagajärjel osa töötajaid ei leia endale kohta tootmises ja satub kapitali reservarmee koosseisu, töötatöölise ridadesse. Järelikult näitab maltusianismi teaduslik paljastamine kätte töötajate vabastamise tõelise tee neid orjastavaist ning näljale ja viletsusele määravaist kapitalistlikest suhetest. See tee ei ole sõda, mitte rahvastiku «üleliigse» massi kunstlik hävitamine, vaid kapitalistliku süsteemi likvideerimine.

Maltusiaanlaste aktiivsemateks võitluskaaslasteks on veismanistid-morganistid, kes eitavad taimede ja loomade loomuse ümberkujundamise võimalikkust põllumajandusliku tootmise produktiivsuse suurendamise otstarbel. Sellesamaga püüavad veismanistid-morganistid «tõestada» maltusiaanlikku tarbimisesemete ülepääsmatu piiratuse ideed.

Morganismi-mendelismi purustamine NSV Liidus andis ühtlasi hävitava löögi maltusiaanlikule obskurantismile. Mitšuurinlik bioloogia on veismanistide-morganistide, maltusiaanlaste ja teiste reaktioonäärade kiuste ümberlukkamatult tõestanud, et inimesed võivad täiel määral saada loo-

duse peremeesteks ja seda kogu töötava rahva huvides valitseda. Inimesed on suutelised piiramatult suurendama elatusvahendite hulka, kui seda ei takista kapitalistlik barbaarsus. Nõukogude Liidus on rahvas teadlik valitseja looduse üle. Nõukogude inimesed alistavad looduse stiihilisi jõude hiiglaslikus, ajaloos seninägematus ulatuses. Sotsialistlik majandussüsteem, mille tõttu sai võimalikuks valitseda ühiskonna arenemise seadusi, soodustab tootlike jõude piiramatut arenemist. NSV Liidus ei ole ega või olla «ülearuseid inimesi» ja igale inimesele on tagatud loov töö tema võimete kohaselt. Elanikkonna mistahes suurenemise puhul ei või Nõukogudemaal olla tööpuudust. NSV Liidus kulutatakse iga aasta määratu suuri summasid rahva tervise parandamiseks ning abirahadena lasterikastele ja üksikutele emadele.

Pidevalt kasvavad sotsialistlik tööstus ja põllumajandus toodavad üha suuremal hulgal laiatarbekaupu elanikkonnale. Nõukogude rahva poolt elluviidav looduse ümberkujundamise grandioosne plaan on uueks tõendiks Lenini-Stalini partei suurest hoolitsusest inimese ja tema tervise eest. Sotsialistliku ülesehitustöö praktika NSV Liidus ja rahvademokraatia maades, kus järjekindlalt paraneb töörahva aineeline heaolu ja pidevalt kasvab tööliste arv rahvamajanduses, lükkab otsustavalt ümber kõik maltusiaanlaste väljamõeldised.

Ameerika ja inglise reaktsioonilised teadlased, järgides filosoofitsevate sõjaõhutajate Dewey, Russelli ja teiste eeskujule, esinevad aatomisõja aktiivsete propageerijatena. Nende hulka kuuluvad niisugused ameerika teadlased, nagu Oppenheimer, Youthy, Compton, Lapp. Inglise parlamendisaadiku Robertsoni ja Ameerika kongressi liikme Reeveri eeskujul kutsusid nad üles viskama aatomipommi Koreale. Ameerika ja inglise imperialistid ning nende käsilased maršaliseeritud maades koostavad tervete maade ja rahvaste hävitamise hirmsaid plaane. Aatomipommipoliitik James Arnold Chicagost tõendab, et inimkonna hävitamine aatomi- ja vesinikupommide abil läheb maksma 40 miljardit dollarit. Maršaliseeritud Prantsusmaal teatas ajalehes «Aube» reaktsionäär filosoofia alal Etienne Borne künis-miga, mis ei jää maha tema ameerika peremeeste künis-mist, et parem aatomipomm kui rahvavalitsus.

Kogu maailma progressiivne ajakirjandus paljastas miljonite inimeste hävitamise koletisliku plaani, mille oli koos-

tanud Washingtonist saadud näpunäidete järgi rühm prantsuse müüdavaid poliitikuid. See plaan, mis on tuntud nime-tuse all «Euroopa probleemide uurimise rahvusvahelise komitee aruanne», soovib hävitada 60—70 miljonit inimest aatomipommi, batsillide, mürkide, lämmatavate gaaside ja teiste rahvusvaheliste konventsioonidega keelatud sõjapidamisvahendite abil.

Kogu maailma rahuarmastavad rahvad naelutavad häbi-posti XX sajandi inimesesööjad. Rahvad nõuavad aatomi-pommi ja kõigi teiste inimeste massilise hävitamise vahendi-kategoorilist keelamist. Nad tõstavad protestihäält selle vastu, et teadust kasutatakse miljonite inimeste hävitami-seks, kes ihkavad rahulikku, loovat elu.

Nõukogude teadlased ja kõik progressiivsed teadusmehed kogu maailmas protesteerivad otsustavalt teaduse muut-mise vastu maailmavalitsemise ihast mõistuse kaotanud kapitalistlike avantüristide tööriistaks. Oma läkituses Ameerika mikrobioloogidele tulevad nõukogude bioloogid meelde, et «enam ei ole jäänud aega kauakestvatele järele-mõtlemistele ning tänapäeval ei saa olla neutraalne... See, kes täna ei võitle rahu eest, abistab sõjaleeri ja muutub osa-võtjaks inimkonna vastu suunatud kõige alatumast vande-nõust.»¹ Bioloogia on teadus elust, ameerika bioloogid aga muudavad selle teaduseks surmast, teaduseks, mis õpetab, kuidas paremini ja kiiremini hävitada kõike elavat maa-keral. Ameerika teaduslikud ajakirjad, rõhutatakse nõuko-gude teadlaste kirjas, «tegelevad koletute vaidlustega selle üle, kuidas paremini hävitada inimesi: botulinuse mürki-dega või katkupisikutega, kuidas seentega nakatada taimi, kuidas maapinda ennast muuta kauemaks ajaks elu jaoks kõlbmatuks».²

Imperialism muudab teaduse purustamisvahendiks, ini-meste hävitamise tööriistaks. Kapitalimaades on teaduse saatuse nende käes, kelle eesmärgiks on rahvaste hävitamine kapitalistliku äritsemise nimel. Tänapäeva Ameerika pere-mehed arvavad, et iga sent, kui ta pole kasutatud purusta-misvahendite loomiseks, on tarbetult kulutatud. Sellepärast nad allutavadki teaduslikud uurimised füüsika, keemia, bioloogia ja kõigi teiste teaduste valdkonnas uue hävitus-sõja ettevalmistamise alatule eesmärgile. Nad muudavad

¹ «Ameerika mikrobioloogidele». Nõukogude teadlaste kiri. «Lite-raturnaja Gazeta» 27. juulist 1950.

² Sealsamas.

teadusliku uurimise asutused ja teadlaste laboratooriumid surmavabrikuteks. Ameerika inimesesõojad professoritalaari-ides, järgides saksa ja jaapani fašistide eeskujule, proovi-ivad nende poolt leiutatud tapmisvahendeid elavate inimeste kallal. Teadus mitte elu, vaid surma teenistuses — niisugune on teaduse languse äärmine aste tänapäeva kodanlikus ühis-konnas.

Hoopis teistsugust pilti näeme Nõukogude Liidus ja rahvademokraatia maades, kus pole võimalik inimesevihka-mise propaganda, mida laialdaselt arendavad kodanlikud filosoofid ja sotsioloogid, kes on kapitalistide — uue maa-ilmasõja õhutajate — huvide teenistuses. Nõukogudemaal ja rahvademokraatia maades on võimatu raamatute ja artiklite ilmumine, milledes levitatakse üleskutseid miljonite inimeste hävitamiseks, raamatud, nagu seda on näiteks William Vogti, Henry Teasardi ja teiste ameerika mono-polide teenrite raamatud. Sotsialismimaa teadlased lahen-davad edukalt ülesandeid rahva tervishoiu alal. «Põhjalikult tundma õppinud nakkushaiguste loomust, on nõukogude teadus välja töötanud paljude kõige ohtlikumate haiguste arstimisviisid ning loonud meetodid, mis on suutelised piiri panema taudide levimisele. Füsioloogide võimas pavlovlik kool tõstab kogu arstiteaduse uuele, kõrgemale astmele. Me tegime kahjutuks Nõukogude Liidu piirides katku, mis tänapäevani röövib sadu tuhandeid inimesi Indias ja teistes maades, rõuged, millel on veel oma valdused Ing-lismaal, koolera ja teised haigused. Nõukogude uurijate poolt väljatöötatud õpetus haiguste looduslikust koldelisus-est võimaldab tervendada kogu meie planeeti.»¹ Nõu-kogude teadus läheb ainuõiget teed mööda, jätkates ees-rindliku revolutsioonieelse vene teaduse humanismi suure-päraseid traditsioone — Lomonossovi, Pirogovi, Timirja-zevi ja paljude teiste traditsioone. Nõukogude teadus kaitseb rahvast haiguste ja loodusõnnetuste vastu ning võitleb inimkonna õnne eest.

Nõukogude teadlased kutsuvad kõiki Ameerika, Inglismaa ja teiste maade ausaid teadlasi asuma rahu ja vabaduse eest võitlejate lippude alla.

Ameerika Ühendriikides on mitte vähe ausaid ning teadusele, rahule ja progressile andunud teadlasi. Nende saa-

¹ «Ameerika mikrobioloogidele». Nõukogude teadlaste kiri. «Lite-raturnaja Gazeta» 27. juulist 1950.

tus on ränk. Neid jälitatakse ja kiusatakse igati taga ning nende suhtes on pandud kehtima fašistliku kaitsepolitsei (Föderaalne Juurdlusbüroo) lakkamatu kontroll. Rahu ja demokraatia ürituse toetamise eest kihutati 1950. aasta kevadel ainuüksi Kalifornia ülikoolist välja 157 professorit, õpetajat ja teenistajat, kes keeldusid alla kirjutamast avaldusele, et nad ei ole kommunistliku partei liikmed. Oregoni ülikoolist vallandati professor Spitzer, kes teatas oma solidaarsusest akadeemik T. D. Lössenko vaadetega. Teaduse alal töötajaid, kes jagavad Darwini, Mitsurini ja Pavlovi vaateid, kiusatakse taga.

Ameerika Ühendriigid ja Inglismaa on muutunud XX sajandi reaktsiooni ja vaimupimeduse keskuseks. Uskumatu mahajäämus, endaga rahulolev võhiklus ja sõjakas idealistlik jamps leiavad nende maade reaktsiooniliste jõudude kõige aktiivsemat poolehoidu. See näitab kogu kodanliku ideoloogia — filosoofia, sotsioloogia, moraali jne., mis on muutunud sõjaõhutajate teenijaks, lagunemist. Teaduse, filosoofia ja hariduse niisugune seisukord Ameerika Ühendriikides ja Inglismaal tekitab muret nende riikide progressiivsetele teadlastele ja ühiskonnategelastele. Üha suurem hulk neist hakkab aru saama, et imperialistliku poliitika teenistusse rakendatud teadus toob inimkonnale ainult õnnetust. Üha uued teaduse ja kultuuri esindajad välismaal muutuvad aktiivseteks võitlejateks rahu ja demokraatia eest. Kalifornia tehnoloogilise instituudi keemiaosakonna juhataja Powling kutsus teadlasi üles ühinema rahupooldajatega, Manchesteri ülikooli füüsika-fakulteedi 46 õpetajat avaldasid protesti teaduse kasutamise vastu linnade purustamiseks ja inimeste hävitamiseks. Tuhanded silmapaistvad teadusmehed, filosoofid ja kultuuritegelased on kirjutanud alla Stokholmi üleskutsele. Rahu, demokraatia ja sotsialismi ideed, vallutanud laialdased rahvahulgad, muutuvad ühiskonna arenemise võimsateks organiseerivateks, mobiliseerivateks ja ümberkujundavateks jõududeks. Nende ideede suureks kuulutajaks on Nõukogude Liit.

NSV Liidus annavad Lenini-Stalini suure partei poolt kasvatatud teaduse ja kultuuri esindajad kõik oma teadmised ja jõu kommunismi ülesehitamiseks. Marksistlik-leninlik filosoofia, teadus ja kunst aitavad nõukogude inimestel avastada looduse ja ühiskonna seaduspärasusi maailma ümberkujundamise otstarbel rahva hüvanguks. Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei kogu suur ümberkujundav

tegevus on rajatud Marxi-Engelsi-Lenini-Stalini õpetusele. Sotsialismi maailma-ajalooline võit NSV Liidus on marksislik-leninliku teaduse suurim triumf.

NSV Liidus kannavad valitsus ja partei erakordset hoolet teaduse eduka arenemise ja tema osatähtsuse tõstmise eest kommunistliku ühiskonna ülesehitamisel. ÜK(b)P Keskkomitee ja isiklikult seltsimees Stalini algatusel läbiviidud diskussioonid filosoofia, bioloogia, füsioloogia ja keeleteaduse küsimuste alal olid tähtsateks etappideks teaduslaste teadmiste arendamisel. Vabade diskussioonide meetod ning julge, printsipiaalse kriitika ja enesekriitika hoogne arendamine viivad edasi maailma kõige eesrindlikumat teadust — nõukogude teadust.

Nõukogude filosoofid, teadlased, kultuuri ja kunsti esindajad on väsimatud võitlejad rahu, demokraatia ja sotsialismi eest. Nad paljastavad otsustavalt roiskuvat kodanlikku kultuuri, mille abil kodanlus püüab käesoleval ajal kindlustada imperialistliku rõhumise pehkinud alustugesid, uimastada rahvahulki ja muuta neid uue maailmasõja kahurilihaks.

Rahupooldajad võitluses anglosaksi rassismi ja kosmopolitismi vastu

Ameerika ja inglise imperialistliku kodanluse kõik parteid kaitsevad ametlikult rassismi inimesevihkajalikkude ideoloogiat. Ameerika Ühendriikides ja Inglismaal esinevad rassismi propagandaga riigitegelased, suurimate finants- ja tööstuskorporatsioonide presidendid, kindralid ja diplomaadid, samuti ka reaktsioonilised filosoofid, sotsioloogid, ajaloolased, looduseuurijad ja ajakirjanikud, kes on kapitalistlike monopolide teenistuses.

Anglosaksi rassismi olemuse paljastas hiilgavalt J. V. Stalin jutuajamisel «Pravda» kirjasaatjaga 1946. aastal. J. V. Stalin näitas, et ameerika ja inglise imperialistid kavatsevad sõdida vabadustarmastavate rahvaste vastu ja maailmavalitsemise eest sellesama lipu all, mille all sõdis Hitlergi. Seltsimees Stalin hoiatas nõukogude rahvast selle suure ohu eest, mis peitub anglosaksi rassismi propaganda taga. «Hitler alustas sõja vallapästmist sellega,» ütleb J. V. Stalin, «et proklameeris rassiteooriat, kuulutades, et ainult saksa keelt kõnelevad inimesed kaju-

tavad endist täisväärtuslikku rahvust. Hr. Churchill alustab sõja vallapäästmist samuti rassiteooriaga, väites, et ainult inglise keelt kõnelevad rahvused on täisväärtuslikud rahvused, kes on kutsutud määrama kogu maailma saatust. Saksa rassiteooria viis Hitleri ja tema sõbrad sellele järeldusele, et sakslased peavad ainsa täisväärtusliku rahvuseks valitsema teiste rahvuste üle. Inglise rassiteooria viib hr. Churchilli ja tema sõbrad järeldusele, et inglise keelt kõnelevad rahvused peavad ainsate täisväärtuslikena valitsema teiste maailma rahvuste üle.»¹

Anglosaksi propagandas etendavad küllalt tähtsat osa parempoolsed leiboristid. Oma raamatus «Impeerium ja tema tulevik» väidab näiteks leiborist R. Hinden, et «juba ajaloo algusest peale leidis rahvaid, kes jagunesid tugevateks ja nõrkadeks... tugevad valitsesid alati nõrkade üle». Sellest läbinisti valelikust väitest järeldab Hinden anglosakside valitsemise vajalikkuse kõigi teiste maailma rahvaste üle. Anglosaksi rassismi lipu all ameerika imperialistid hävitavad indiaanlasi, lintšivad neegreid, diskrimineerivad mehhiklasi, lasevad maha korea naise ja lapsi. Sellesama lipu all ekspluateerivad inglise kolonisatsioonid halastamatult hindusid, pakistanlasi ja Aafrika elanikke, pommitavad Malaisia ja Birma linnu ja külasid ning riisuvad Suurbritanniast sõltuvate maade elanikkonda.

Ameerika ja inglise filosoofid, sotsioloogid ning ajakirjanikud propageerivad rassistlikku ideoloogiat kõige mitmekesisemal kujul. Rassismiga on läbi immutatud mitte ainult nende artiklid ja raamatud, mis käsitlevad poliitika ja kultuuri küsimusi, vaid ka filosoofiaprobleeme käsitlevad teosed. Oma teoses «Lääne-Euroopa filosoofia ajalugu» väidab demokraatia ja progressi surmavaenlane Russell, et filosoofilise mõtlemise arengu haripunktiks olevat anglosakside filosoofia — Dewey pragmatism ja Russelli enda loogiline positivism. Seega on Russelli ajaloolis-filosoofilisel makulatuuril abistav otstarve: mitte ainult kaitsta ja kindlustada tema poolt moonutatud filosoofia ajaloo materjali varal tänapäeva reaktsioonilise idealismi seisukohti, mitte üksnes diskrediteerida materialismi ja eelkõige dialektilist materialismi, vaid lugejale ka peale sundida jamslikku, kuid ameerika ja inglise monopolistidele vaja-

¹ «Eesti Bolševik» nr. 6, 1946, lk. 377.

likku ja kasulikku mõtet, nagu oleks kogu filosoofia tipp-saavutuseks ameerika ja inglise imperialismi filosoofia, mida Russell nimetab anglosakside filosoofiaks.

Mida siis õieti kujutab endast see anglosakside filosoofia — Dewey pragmatism ja Russelli loogiline positivism? Need mõlemad filosoofilised «süsteemid», mis milleski olulises teineteisest ei erine, kujutavad endast teaduslikkuse hilpudega kaunistatud subjektiivset idealismi. Teatavasti eitavad subjektiivsed idealistid tunnetusest sõltumatu välismaailma olemasolu, objektiivse reaalsuse olemasolu. Subjekti teadvuse kuulutavad nad ainsaks reaalsuseks. See absurdne filosoofia, mida propageeris XVIII sajandil inglise piiskop Berkeley, olevat B. Russelli väite järgi kujukaks tunnistuseks anglosakside üleolekust kõigist teistest rahvastest maailmas. V. I. Lenin oma raamatus «Materialism ja empiriokrititsism» paljastas geniaalselt subjektiivset idealismi, mille imperialistlik kodanlus oli XX sajandil uuesti elustanud. Paljastades mahhistliku filosoofia subjektiivset idealismi, tõi V. I. Lenin juba siis esile pragmatismi põhilisi iseloomujooni. «Erinevused mahhismi ja pragmatismi vahel on materialismi seisukohalt niisama tühised ja kümnendajärgulised kui erinevused empiriokrititsismi ja empiriomonismi vahel.»¹

Nagu mahhism nii maskeerivad ka pragmatism ja loogiline positivism subjektiivselt idealistlikku obskurantismi teadusliku terminoloogiaga. Nii näiteks maskeeritakse objektiivse reaalsuse eitamist väidetega, et on olemas ainult kogemus, «loogilised elemendid» jne. Looduse olemasolu tunnustamisest räägitakse halvustavalt, nagu oleks see teooria, mis astub kogemuse piiridest välja. Pragmatistid ja loogilised positivistid eitavad objektiivset tõe. Pragmatistidele on tõde ainult see, mis on kasulik, endastmõistetavalt imperialistidele kasulik. Sellest seisukohast religioon kuulutatakse kõrgemaks tõeks. Pragmatistide väidete järgi tõde on ainult seisukoht, mida võib vahetada niipea, kui see muutub mittekasulikuks.

Enneolematu künism ja silmakirjalikkus iseloomustavad neid Dewey ja Russelli filosoofilisi arutlusi. Kuid imperialistlik kodanlus tunnistab nad tõeks, kuivõrd nad aitavad tal moraalselt rikkuda rahva teadvust, milleta imperialistide võimutsemine pole üldse võimalik. Russelli loogiline

¹ V. I. Lenin, Teosed, 14. kd., Tallinn 1952, lk. 317.

positivism ja Dewey pragmatism on anglosaksi rassistide ja šovinistide nürimeelsuse äärmine piir, reaktsioonilisuse, inimesevihkamise ja ebateaduslikkuse tipp.

Ülemaailmse filosoofilise mõtte haripunktiks on dialektiline ja ajalooline materialism — miljonite töötajate filosoofia, kes võitlevad kommunismi eest, kapitalistliku orjuse vastu. Marksismi tekkimine, mis põhjustas täieliku revolutsiooni filosoofias, oli ette valmistatud teaduse ja filosoofia kogu eelnenud arengu poolt. J. V. Stalin ütleb, et dialektiline materialism on eelnenud ajajärgude kestel teaduste, sealhulgas ka filosoofia alal toimunud arenemise saadus. Marksistlik-leninlik filosoofia on ainus teaduslik maailma-vaade ning suhtub leppimatult mistahes obskurantismisse. See filosoofia paljastab rassistlikku ebainimlikkust, propageerib sõprust ja vendlust kõigi maade ja kontinentide rahvaste vahel ning avab rahvaste ees suure tee tulevikku.

Väga suurt osa võitluses ameerika ja inglise rassismi vastu etendas 1948. aasta augustis toimunud Lenini nimelise Üleliidulise Põllumajandusteaduste Akadeemia sessioon, mis viidi läbi ÜK(b)P Keskkomitee ja isiklikult seltsimees Stalini suunamisel. Sessiooni käigus purustati reaktsiooniline, idealistlik suund bioloogias — veismanism-morganism, mille seisukohti pärilikkuse muutumatuse kohta kasutavad laialdaselt rassistid oma «teooriate» põhjendamiseks.

Hinnates selle sessiooni suurt tähtsust teadusele, ütles V. M. Molotov oma kõnes Suure Sotsialistliku Oktoobri-revolutsiooni 31. aastapäeva puhul: «Diskussioon pärivusteooria küsimustes tõstis üles suured põhimõttelised küsimused materialismi printsiipidel põhineva tõelise teaduse võitlusest reaktsioonilis-idealistlike igandite vastu teaduslikus töös, nagu seda on veismanismi õpetus muutumatust pärilikkusest, mis eitab juurdesaadud omaduste edasiandmist järgnevaile põlvkondadele.»¹

Nõukogude mitšuurinlik bioloogiateadus paljastas lõplikult ameerika ja inglise kodanlike bioloogide ja sotsioloogide rassistlike väljamõeldiste täielikku paikapidamatust, kes lähtusid veismanistide-morganistide valeõpetusest erilise, mitmesugustel rahvastel ja rassidel näiliselt erineva pärilikkuseaine olemasolust, mille tagajärjel ühed rahvad

¹ V. M. Molotov, Suure Sotsialistliku Oktoobri-revolutsiooni 31. aastapäev. Tallinn 1948, lk. 16.

on määratud alati olema rõhututeks, teised aga valitsejateks. NSV Liidu Teaduste Akadeemia Presiidium oma vastuses reaktioonilisele inglise füsioloogile Henry Dale'ile, kes astus välja mitšuurinliku bioloogia vastu, rõhutas eriti, et praegusel ajal kasutatakse Mendeli-Morgani-Weismanni seisukohti selleks, et «õigustada neegrite tagakiusamist Ameerikas, et rõhuda koloniaalrahvaid, et põhjendada Ameerika pretensiooni maailmavalitsemisele».¹ NSV Liidu Teaduste Akadeemia Presiidium kutsus üles kõiki progressi, demokraatia ja rahu siiraid kaitsjaid leppimatult võitlema rassismi ja selle teoreetilise «põhjenduse» — veismanismi-morganismi vastu.

Ameerika Ühendriikide teaduse ja kultuuri progressiivsete tegelaste 1949. aastal toimunud kongress rahu kaitseks mõistis otsustavalt hukka Ameerikas valitseva rassilise diskrimineerimise. «Sõjahüsteeria õhkkond suurendab diskriminatsiooni ja terrorit neegritest kodanike vastu,» on öeldud selle kongressi otsustes. «Neilt on võetud demokraatlikud õigused mitte üksnes lõunas, vaid ka riigi mistahes osas. See teeb meile häbi kogu maailma ees. Indiaanlastel, kes olid Ameerika esimesed elanikud, ei ole mingisuguseid kodanikuõigusi ja nad kannatavad kohutava majandusliku ja poliitilise diskriminatsiooni all.»²

Rassistlik ideoloogia, mille abil imperialistid ässitavad Ameerika ja Inglismaa töötajaid neegrite, mehhiklaste, indiaanlaste ja iirlaste kallale, on vajalik kaasaegsele kodanlusele selleks, et töötajaid kõrvale juhtida võitluselt nende raske olukorra tõeliste süüdlaste vastu.

Rassism on vajalik Ameerika Ühendriikide valitsevatele klassidele selleks, et õigustada oma imperialistlikku poliitikat ja Korea rahuliku elanikkonna metsikuid pommitamisi, kelle nad kuulutavad alamaks ja seepärast ameeriklastele alistuma kohustatud rassiks.

Sellepärast teine ülemaailmne rahupooldajate kongress oma «Läkituses Ühinenud Rahvaste Organisatsioonile» teataski: «Me oleme rassilise diskrimineerimise igasuguste vormide vastu, sest nad sünnitavad vaenu rahvaste vahel ja samuti kujutavad endast ohtu rahule.»³

Võitluses rassismi vastu pööravad rahu ja demokraatia pooldajad välismaal lootuse ja vaimustusega oma pilgud

¹ «Pravda» 26. detsembrist 1948.

² «Bolševik» nr. 7, 1950, lk. 58 (v. k.).

³ «Rahva Hää» 24. novembrist 1950.

Nõukogude Liidu poole, kus esmakordselt maakeral on hävitatud rahvuslik rõhumine, saavutatud tõeline vendlus rahvaste vahel ning likvideeritud rahvuste majanduslik ja kultuuriline mahajäämus, kes vana tsaari-Venemaa tingimustes olid määratud väljasuremisele.

Inglise kommunistliku partei tuntud esindaja Palme Dutt oma raamatus «Briti impeeriumi kriis» võrdleb Nõukogude Tadžikistani, mis enne Oktoobrirevolutsiooni oli tsarismi äärmiselt mahajäänud asumaaks, inglise võimutsemise all ägavate India ja Aafrika rahvaste olukorraga. «...Tingimused Tadžikistanis olid tsarismi ajal,» ütleb Dutt, «umbes selsamal tasemel või viletsamad kui Aafrika asumaal Briti valitsemise ajal. Ühe põlvkonna elu kestel on Tadžikistan nõukogude korra ajal saavutanud Euroopa arenenud maadega võrdse taseme... Kas maksab siis imestada, et selline võrdlus avaldab hiiglasuurt mõju asumaade rahvastele kogu maailmas? Kontrast rassilise kuuluvuse või nahavärviga seotud diskrimineerimise täieliku puudumise vahel Nõukogude Liidus, kus rassilise viha vaenu propageerimine on kriminaalkuritegu, ning «värvilise barjääri» õuduste ja julmuse vahel Ühendriikides ja Briti impeeriumis peab paratamatult avaldama mõju inimkonna enamikule, kes ei kuulu valgesse rassi...»¹

Üheaegselt rassismiga propageerivad ameerika ja inglise filosoofid ning ajakirjanikud laialdaselt nurjatut kosmopolitismi, mis maskeerib rassistlikku ebainimlikkust lobisemisega rahvaste ülemaailmse «ühtsuse» loomisest Ameerika Ühendriikide ülevõimu all.

Ameerika kosmopoliitide demagoogiline loba sellest, et XX sajandil iseseisvate rahvuslike riikide olemasolu on muutunud igandiks ja et XX sajand olevat kõigi rahvaste «kosmopoliitilise ühtsuse» sajandiks, on mõeldud selleks, et teha rahvad ideeliselt võitlusvõimetuks, sundida neid loobuma oma rahvuslikust suveräänsusest ja alistuma Ameerika Ühendriikide imperialismile.

Moonutades jultunult fakte, väidavad ameerika ja inglise kosmopoliidid, et imperialistide poolt organiseeritud vallutussõjad ei tekkivat imperialismi vastuolude teravne-mise tagajärjel ja maailmavalitsemist taotlevate imperialistide tõttu, vaid sel põhjusel, et on olemas iseseisvad rah-

¹ R. Palme Dutt, Briti impeeriumi kriis, lk. 195—196, Moskva 1950, (v. k.).

vuslikud riigid. Ennekuulmatu künismiga propageerivad kodanlikud kosmopoliidid seda alatut ideed, et imperialistlike sõdade ärahoidmise ainsaks abinõuks on rahvuslike riikide hävitamine ja maailma ühendriikide loomine, s. o. vabade rahvaste täielik alistamine ameerika monopolistidele.

Niisuguste ameerika ja inglise imperialistide palgasulaste sõnade järgi, nagu J. Dewey, A. Cobban, W. Robeson ja Wulff, ei suuda mingid rahvuslikule suveräänsusele rajatud rahvusvahelised organisatsioonid sõda ära hoida. «Seni kui on olemas suveräänsed riigid, kasutavad nad sõda rahvusliku poliitika instrumendina,» kirjutavad Wulff ja W. Robeson. Siit tehakse vale järeldus, et rahvaste enesemääramise ja iseseisvuse põhimõte on vananenud ja kahjulik. Nii kuulutab John Dewey, et rahvuslike riikide olemasolu tekitab ainult anarhiat ja kaost maailmas. Ta ütleb, et sellepärast tuleb vabaduse asemele panna tugevate, s. o. Ameerika imperialistide võim.

Monopolistide poolt äraostetud sotsioloogid varjavad seda fakti, et tõelist ühtsust rahvuste vahel, nagu näitasid NSV Liidu kogemused, teostatakse mitte imperialistliku orjastamise ning rahvuslikust suveräänsusest loobumise abil, vaid rahvaste vahel vastastikuse arusaamise ja üksteisest lugupidamise abil, nende vahel majanduslike ja kultuuriliste sidemete loomise ja arendamise teel. Filosoofitsevad uue maailmasõja õhutajad vaikivad visalt sellest, et NSV Liit ja rahvademokraatia maad arendavad järjekindlalt rahupoliitikat ja et ainult see poliitika kindlustab rahvastele rahu ja progressi.

Imperialismi ideoloogid kuulutavad «maailmavalitsuse» loomise esimeseks sammuks «Lääne» ja «Atlandi» bloki rajamise. Russelli ja tema kolleegide poolt propageeritav üliriik, kelle eesotsas seisaksid ameerika ja inglise monopolistid ja pankurid, peab tema väidete järgi valdama monopoli relvastatud jõududele, kes on suutelised maha suruma rahvaste igasugused katsed säilitada oma iseseisvust ja vabadust. Olles teadlik, et maailmavalitsuse kehtestamine rahulikul teel on võimatu, kutsub Russell inglise ja ameerika imperialiste kiiremini valla päästma uut maailmasõda. Püüdes mitte maha jääda sellest filosoofitsevast inimesesööjast, ütles endine leiboristlik välisminister Ernest Bevin ühes oma esinemises raadios, et on tarvis luua Euroopa organism, milles peavad «lõpetama oma olemas-

olu inglise, prantsuse ja teised rahvused» «Lääneliidu» poliitika teostamise nimel. Suurbritannia imperialistide kaasabil püüavad ameerika imperialistid Euroopa rahvaste kosmopoliitilise ühtsuse lipu all alistada endale Prantsusmaa, Itaalia ja teiste maade rahvad selleks, et kasutada neid kahurilihana sõjas Nõukogude Liidu ja rahvademokraatia maade vastu, Idamaa rahvaste vabadusliikumise vastu.

Varjates end kosmopolitismi loosungitega, reedavad leiboristlikud liidrid, samuti nagu ka konservatiivid inglise rahva rahvuslikke huve, muutes Britannia Ameerika Ühendriikide neljakümne üheksandaks osariigiks. Nad alistavad kogu Inglismaa majanduse, kaubanduse ja rahanduse Ameerika Ühendriikide monopolidele. Inglismaa on õigupoolest juba kaotanud rahvusliku iseseisvuse ja tegevusvabaduse välispoliitika, majanduspoliitika ja sõjapoliitika alal ning on täielikult allunud Ameerika Ühendriikidele. Sõjalises suhtes on Inglismaa muutunud ameerika pommi-lennukite baasiks.

Oma teravikuga on kosmopolitism suunatud peamiselt Nõukogude Liidu, nõukogude rahva patriotismi ja rahvademokraatia maade vastu. See on kõigile aktiivselt rahu eest võitlejatele väga hästi teada. Tuntud prantsuse progressiivne kirjanik Henri Claude oma raamatus «Kellele on vaja sõda?» paljastab kosmopoliitilise ideoloogia imperialistlikku ja nõukogudevastast olemust. «Maailmariik,» kirjutab H. Claude, «oleks, praktiliselt öeldes, ainult kapitalistlike riikide koalitsioon Ameerika juhtimisel NSV Liidu vastu. Ameerika finantskapital oleks saavutanud ihaldatud eesmärgi: ta oleks rajanud rahvusvahelise kapitalismi uue «püha liidu» kommunismi ja Nõukogude Liidu vastu.»¹

Kosmopolitismi lipu all ühendavad ameerika imperialistid kõik reaktsioonilised jõud ning organiseerivad kõiksuguseid agressiivseid liituseid ja blokke, millede eesmärgiks on uue maailmasõja vallapäästmine NSV Liidu ja rahvademokraatia maade vastu.

¹ Henri Claude, Kellele on vaja sõda?, Moskva 1949, lk. 179—180, (v. k.).

TEINE LOENG

Müüt Lääne üleoleku kohta Idast ameerika ja inglise imperialismi teenistuses

Ameerika imperialistid, kes püüavad valla päästa uut maailmasõda, kasutavad imperialistliku agressiooni ideoloogiana kosmopolitismi reaktioonilist ideoloogiat.

Sõnade tegemisega kultuurilise, filosoofilise, moraalse, esteetilise jne. «ülemaailmse ühtsuse» vajalikkusest maskeeritakse Wall Streeti poolt teostatavat vallutussõdade poliitikat. Kõige populaarsem ameerika ja inglise reaktioonääride — kosmopolitismi jampslike ideede jutlustajate — hulgas on F. S. C. Nortrop, ameerika filosoofiaprofessor Yale ülikoolist ning raamatute «Lääne kohtumine Idaga» ja «Loodusteaduse ja humanitaarteaduse loogika» autor. Tänapäeva reaktiooniline anglosaksi ajakirjandus kiidab igaviisi Nortropi kirjutusi, kisades, nagu oleks just tema andnud «ainuõige tõlgenduse kaasaegse kultuuri probleemidele».

Peamiseks teesiks, millega opereerib see ameerika filosoof, on tees ideoloogilisest vastuolust Lääne ja Ida vahel kui käesoleva etapi näiliselt kõige tähtsamast vastuolust. Nagu väidab Nortrop, on selle vastuolu aluseks konflikt erinevate filosoofiliste teooriate vahel, milledest juhinduvad Lääs ja Ida. Redutseerides kaasaegse Lääne ja Ida iseloomustuse mõistuse ja intuitsiooni vahelisele erinevusele, mis on kunstlikult välja mõeldud, klopsis ameerika professor kokku läbinisti võltsi idealistliku «teooria», mille ülesandeks on varjata tänapäeva tõelist vastuolu — vastuolu imperialismi leeri ning demokraatia ja sotsialismi leeri vahel, peita antagonismi imperialismi ning vabaduse ja sõltumatuse eest võitlevate asumaade rahvaste vahel ning kõrvale juhtida töötajate tähelepanu töö ja kapitali vaheliselt vastuolult.

Nortrop mõistab Lääne all niinimetatud «anglosaksi maailma», Ida all aga «saksa-vene maailma», mille kaitse all olevat kõik teised Idas elavad rahvad. Vastavalt sellele meelevaldsele ja täiesti ebateaduslikule maailma jaotamisele jaotab Nortrop sama meelevaldselt ka kogu inimkonna kultuuri «anglosaksi» kultuuriks, mille aluserajajaks olevat olnud kodanlik filosoof Locke, ning «saksa-vene» kultuuriks, mille algatajateks Nortropi väite järgi olevat olnud

XVIII sajandi lõpu ja XIX sajandi alguse saksa filosoofid-idealidid. Nortrop kuulutab jultunult «anglosaksi» kultuuri kõrgemaks kultuuriks, tema poolt väljamõeldud «saksa-vene» kultuuri aga iseloomustab ta kui madalamat kultuuri. On täiesti selge, et sellel kultuuride klassifitseerimisel on täiesti kindel poliitiline eesmärk — ühelt poolt halvustada NSV Liitu ja Euroopa rahvademokraatia maid ning teiselt poolt ilustada imperialistlike Ameerika Ühendriikide, Inglismaa ning nende järel sammuvate Lääne-Euroopa ja Ladina-Ameerika «maršaliseeritud» maade valelikku, müüdavat ja silmakirjalikku demokraatiat.

Hoolimata ümberlülkkamatutest ajaloolistest faktidest ajab Nortrop Saksamaa, Venemaa ning teiste Ida- ja Kagu-Euroopa ning Aasia maade ajaloo ühte hunnikusse ja nimetab kõike seda «saksa-vene maailmaks» ja «saksa-vene kultuuriks». Selle kosmopoliitilise kirjutise lähimaks ülesandeks on alandada ja laimata suurt vene kultuuri, Nõukogude Liidu ja rahvademokraatia maade rahvaste kultuuri kui iseseisvusetut kultuuri, mis on saanud oma alguse saksa filosoofidelt.

Naeruväärne katse, millel ei ole midagi ühist ei teaduse ega kaine mõistusega! Kosmopoliidil Nortropil ei ole aimugi, et ammu enne Saksamaa tekkimist oli juba olemas Kesk-Aasia rahvaste rikkalik ja mitmekesine kultuur ning elasid ja töötasid niisugused suured mõtlejad nagu tadžikk Abu-Ali-ibn Sina, usbekk Mir Ališer Navoi ja paljud teised. «Ajaloolane» Nortrop ei tea või ei taha teada, et ammu enne saksa filosoofe oli olemas vene rahva — Kiievi-Venemaa ja Moskva riigi mitmekesine kultuur, oli saavutanud märkimisväärse õitsengu Gruusia kultuur, mis andis maailmale niisuguse suure poedi nagu Šota Rustaveli, oli olemas Aserbaidžani kultuur, mis annetas inimkonnale suure Nizami Gandževi jne. Nortrop ignoreerib seda, et XVIII ja XIX sajandi suured vene mõtlejad arendasid oma teaduslikke materialistlikke vaateid sõltumatult saksa filosoofidest, et Belinski, Herzen, Tšernõševski, Dobroljubov ja nende järglased olid Kanti, Fichte, Schellingi ja Hegeli idealistlike õpetuste otsustavaiks vastaseiks. Nortrop varjab hoolikalt seda fakti, et geniaalne vene teadlane Lomonossov ammu enne Lavoisier'd avastas aine jäävuse seaduse ja sada aastat enne Mayerit — liikumise jäävuse seaduse. Ammu enne inglasi Watt'i ehitas vene leiutaja Polzunov esimese aurumasina. Raadio leiutamise au kuulub vene

teadlasele Popovile ja esimese lennuki ehitamise au vene leiutajale Možaiskile jne. jne.

NSV Liidu rahvaste, rahvademokraatia maade ja Saksa Demokraatliku Vabariigi kultuuri koletislikku laimamist ning inimesevihkajaliku kosmopolitismi ideoloogia propageerimist on nortroppidele vaja selleks, et varjata imperialistliku Ameerika reaalsel agressiivsust, mis leiab oma väljenduse oheldamatus majanduslikus, poliitilises ja sõjalises ekspansioonis, mis laieneb «maršaliseeritud» maadele Lääne-Euroopas, Aasias jne. Ameerika Ühendriikide juhtimisel on loodud imperialistlike riikide Põhja-Atlandi blokk — inglise-ameerika agressiooni tööriist, mis on suunatud NSV Liidu, rahvademokraatia maade ja Saksa Demokraatliku Vabariigi vastu. Saksa Demokraatlik Vabariik aga on baasiks Saksamaa ühinemisele ühtseks rahuarmastavaks demokraatlikuks riigiks.

Nortropi poolt väljamõeldud vastuolu lahendamiseks «anglosaksi» ja «saksa-vene» maailma vahel soovitab nende vastuolude autor oma kosmopoliitilist projekti, mille ta sõbrad ja austajad reaktsiooni ning imperialismi leerist kuulutasid «kõikepäästvaks» ja «universaalseks». Selle projekti järgi on ülemaailmsete probleemide ainsaks lahendamisevahendiks Lääne (Lääne mõistesse kaasa arvates ka läänepoolkera koos Ühendriikidega) ja Ida kõigi teaduste ja filosoofiate ühendamise ühte ülemaailmsesse filosoofiasse ja teadusse. Nortrop väidab, et niisuguse ühendamise baasil võib kokku leppida rahu ja rahvastevahelise koostöö probleemide kohta.

Ameerika kosmopoliidi arutluste mõte sedalaadi ebaloomuliku ühendamise ja «klassidest kõrgemal oleva» filosoofia ja moraali loomise kohta on täiesti selge: muuta rahvad ideeliselt võitlusvõimetuks ning paisata nad ameerika pankurite ja kindralite jalge ette.

Mitte lootes, et maailma vabadustarmastavad rahvad lähevad vabatahtlikult ameerika imperialismi orjaikkesse, võtab Nortrop tarvitusele šantaaži ja hirmutamise. Ta kollitab rahvaid aatomisõja õudustega. Ta väidab ülbelt, et kui aatomipomm kunagi hävitab kaasaegse tsivilisatsiooni, siis on selles süüdi mitte ameerika pretendendid maailmavalitsemisele, vaid rahvad, kes ei soovi rajada «ülemaailmset kosmopoliitilist ühtsust», s. o. ei soovi alluda ameerika dollari-magnaatidele. Wall Streeti tallalakkuja künismil ei ole tõepoolest otsa ega äärt.

Kuid maailmavalitsemist taotlevate ameerika imperialistide ning nende kosmopoliitiliste apologetide ja propagandistide plaanid on määratud nurjumisele. Käesoleva aja sündmused: hiina rahva suur võit, Saksa Demokraatliku Vabariigi moodustamine, korea, vietnami ja indoneesia rahvaste vabadusvõitlus, kõigi maade töötajate võitlus rahu, vabaduse ja sõltumatuse eest — kõik see näitab, et maailmas ei ole jõude, mis suudaksid murda rahvaste tahet ja muuta nad ameerika monopolistide orjadeks. See rahvaste võitlus vabaduse ja sõltumatuse eest on lahutamatu seotud võitlusega Ameerika Ühendriikide imperialistide nurjatu ideoloogia vastu, mis «põhjendab» nende pretensioone maailmavalitsemisele, ameerika rassismi ja kosmopolitismi vastu. Selle võitluse eesotsas seisab Nõukogude Liit — rahu, rahvaste võrdsuse ja sõpruse maa.

NSV Liidus on kõige väärtuslikumaks kapitaliks inimene. Tal on kõik võimalused kehaliseks ja vaimseks arenguks. Töölised, kolhoosnikud ja haritlased on oma maa täisvõimulised peremehed. Sõprus rahvaste vahel on nõukogude ühiskonna seadus, tema arenemist edasiviiv jõud. Nõukogude kunst ja kirjandus ülistavad kommunismi ülesehitamisele suunatud nõukogude inimeste kangelaslikku tööd ning nende kangelaslegusid lahinguväljadel pühas sõjas kodumaa eest. Rassismi ja kosmopolitismi imperialistlikule ideoloogiale, mis taotleb maailma kõigi rahvaste allutamist ameerika kapitalismile, seavad Nõukogude Liit ja rahvademokraatia maad vastu ideoloogia, mis kõneleb vendlusest ja solidaarsusest vabade rahvaste vahel. See ideoloogia rajaneb proletaarse internatsionalismi põhimõttele ning ta ühendab piiritu armastuse ja ustavuse oma kodumaale teiste rahvaste, nende iseseisvuse, sõltumatuse ja vabaduse austamisega.

Rahu eest võitlejad on oma kodumaa tulihingelised patrioodid. Nende patriotism ei ole vastuolus proletaarse internatsionalismiga, sest tõelist patriotismi ei saa lahutada teiste rahvaste austamisest. Ta pole mõeldav ilma võitluseta progressiivse inimsoo ülevate ideaalide elluviimise eest omal maal. Niisugune patriotism juhib kõigi lihtsate inimeste tundeid ja mõtteid, kes võitlevad ameerika ja inglise peletiste vastu, püsiva rahu eest kogu maailmas ning rahvademokraatia ja sotsialismi eest.

Erilist osa rahvaste patriootlikul kasvatamisel ning nende võitluses rahvusliku iseseisvuse ja internatsionaalse

ühtsuse eest etendab kõigi maade rahvusliku kultuuri arenamine ja kõigepealt rahvusliku keele arenemine. See on geniaalse jõuga tõestatud J. V. Stalini teoses «Marksism ja keeleteaduse küsimused». Selles klassikalises teoses tõi J. V. Stalin veenvalt esile keele kui rahvusliku kultuuri vormi tähtsuse. Keele olemust ja tähtsust käsitlevate stalinlike juhtmõtete eesmärgiks on põhjendada rahvaste ajaloolist õigust oma riiklikule iseseisvusele, kultuurile ja keelele; nad paljastavad täielikult ameerika-inglise imperialismi rassistlikku, kosmopoliitilist ideoloogiat, mis võitleb pöörase raevuga teiste rahvaste rahvusliku kultuuri ja rahvuslike keelte hävitamise eest. J. V. Stalini geniaalsed teosed keeleteaduse küsimustes sisendavad maailma rahvaste teadvusse veendumust, et demokraatia ja sotsialismi ajalooline võit imperialistliku reaktsiooni jõudude üle on paratamatu.

Teadus ja materialism ameerika ja inglise sõjaõhutajate idealismi ja obskurantismi vastu

Ameerika ja inglise reaktsioonilised filosoofid ummistavad töötajate ajusid igasugu idealistliku rämpsuuga. Nad juhivad rahvaste tähelepanu kõrvale kapitalismi pahedest, mätsivad kinni töötajate halastamatu ekspluateerimise kodanluse poolt ning varjavad ameerika ja inglise imperialismi poolt organiseeritavate veriste sõdade tõelisi põhjusi. Obskurantismi ja reaktsiooni kõigi jõudude ühendamisega püüavad nad kapitalismi hukkamise tundi edasi lükata. «Filosoofia ja religioon peavad ühinema,» ütleb ameerika obskurantist R. Flewelling, «sest meil on nii moraalne kui ka vaimne, nii sotsiaalne kui ka füüsiline kriis.»

Astudes välja teaduse, materialismi ja ühiskondliku progressi vastu, propageerivad ameerika ja inglise sotsioloogid ning filosoofid visalt maailma tunnetamatus ideekest — agnostitsismi. Nii väidab Russell teoses «Inimese teadvus, selle eesmärk ja piirid», et inimesed tunnetavad füüsilist maailma üksnes subjektiivsel kujul, mille tõttu inimesed tunnetavad ainult seda, mis on olemas nende teadvuses, hoopiski mitte aga seda, mis on väljaspool teadvust. Russell kirjutab: «Füüsilised sündmused on meile teada ainult nende ruumilis-ajalise struktuuri suhtes.» Russell püüab idealistlikke trikke maskeerida teadusliku terminoloogiaga.

Sel eesmärgil kõneleb ta «ruumilis-ajalisest struktuurist». Kuid Russelli järgi eksisteerivad aeg ja ruum ainult teadvuses ning struktuur, millest ta pomiseb, osutub niisamaseks spekulatiivseks konstruktsiooniks. Selle filosoofitseva šarlatani seisukohalt eksisteerib objektiivne reaalsus ainult teadvuses. Pole raske mõista, et kõigil nendel inglise lordi idealistlikel «šarlatanismidel» on kindel praktiline mõte. Russell ütleb, et usk tegelikkuse seaduste tunnetatavusse arendab inimestes püüdlust maailma ümber korraldada, kuna maailm, Russelli arvamise järgi, on selletagi «küllaldaselt hea».

Härrad rasselid määratlevad hirmu pärast, sest kapitalistlike maade töörahvas hakkab üha paremini ära tundma oma viletsa olukorra tõelisi süüdlasi; töötajate üha laiemad kihid jõuavad veendumusele, et on tarvis maailma nii ümber korraldada, et temas hakkaks valitsema tõeline vabadus, demokraatia ja sotsialism. Sellepärast propageerivadki Russell ja tema mõttekaaslased Inglismaal ja Ameerikas visalt agnostitsismi, umbusku inimese mõistuse jõusse, pessimismi ja passiivset minnalaskmist.

Eesrindliku teaduse ja filosoofia esindajad seavad sellele alatule jutlusele vastu marksistlik-leninliku õpetuse maailma ja tema seaduspärasuste tunnetatavusest. Marksism-leninism tõestab, et «maailm ja tema seaduspärasused on täiesti tunnetatavad, et meie teadmised looduse seadustest, mis on kontrollitud kogemuste ja praktika najal, on usaldusväärsed teadmised, millel on objektiivsete tõdede tähendus, et maailmas ei ole tunnetamatuid asju, vaid on ainult veel tunnetamata asjad, mis avastatakse ja tunnetatakse teaduse ja praktika jõududega».¹

Marksistliku filosoofilise materialismi õpetuse õigsust maailma tunnetatavusest kinnitavad kogu ühiskonna ajalugu, inimeste kogu ühiskondlik-ajalooline praktika, nende tootmistegevus ja klassivõitlus; praktika lükkab ümber ka agnostikute, idealistide ja teiste pimedusjüngrite kõik väljamõeldised. Dialektilise materialismi õpetusest maailma tunnetatavuse kohta järeldub, et ühiskondliku elu arenemise seadused on niisama tunnetatavad, nagu looduse arenemise seadusedki. Tunnetades ühiskonna arenemise seadusi, võivad ühiskonna progressiivsed jõud kasutada neid teadmisi ja peavad neid kasutama oma praktilises

¹ UK(b)P ajalugu. Lühikursus. Tallinn 1952, lk. 102.

tegevuses maailma ümberkujundamiseks vastavalt ajaloo progresseeruva arengu nõudmistele. Ühiskonna arenemise seaduste tundmine andis vene marksistidele, eesotsas Lenini ja Staliniga, võimsa relva kapitalismi revolutsiooniliseks hävitamiseks, avas pärast Suurt Sotsialistlikku Oktoobri-revolutsiooni sotsialistliku ülesehitustöö kõige avarama perspektiivi ja kindlustas selle ülesehitustöö grandioossed edusammud. Maailma tunnetatavuse marksistlik-leninlik põhimõte varustab progressiivseid jõude kapitalistlikes riikides vääramatu usuga nende võitluse edusse imperialismi ja reaktsiooni vastu ning võimaldab õigesti orienteeruda progressiivsete ja reaktsiooniliste jõudude vahel toimuva võitluse tänapäeva keerukates tingimustes. Sellepärast arendavadki ameerika ja inglise kodanlikud filosoofid ägedat sõjakäiku dialektilise materialismi õpetuse vastu maailma tunnetatavusest, propageerides skeptitsismi, agnostitsismi ja pessimismi.

Nõukogude teadlased ja filosoofid ning kõik progressiivsed kultuuritegelased rahvademokraatia maades ja kapitalistlikes riikides paljastavad püsivalt ja järjekindlalt agnostitsismi abistavat klassiosa, mis teenindab agressiivseid jõude, ergutab papimeelsust ja propageerib passiivsust.

Väga suurt osa võitluses tänapäeva idealismiga etendas NSV Liidu Teaduste Akadeemia ja NSV Liidu Arstiteaduste Akadeemia ühine sessioon, mis oli pühendatud akadeemik I. P. Pavlovi õpetuse probleemidele. Sessioonil võeti hävitava kriitika alla kaasaegsed kodanlikud idealistlikud ja agnostitsistlikud teooriad, mis käsitlevad inimese psüühilist elu, ning tehti uus samm edasi akadeemik Pavlovi kõrgema närvitalitluse õpetuse arendamisel.

Sessioon rõhutas, et Pavlovi õpetus loomade ja inimese närvitalitluse mehhanismist on õpetus, mis rajaneb materialismi ja psüühiliste nähtuste dialektilise käsitluse kindlale vundamendile. I. P. Pavlov avastas psüühilise tegevuse materiaalsed põhialused ning tõestas sellega, et kodanlike füsioloogide ja psühholoogide arutlused «hingest» kui psüühiliste nähtuste mittemateriaalsest kandjast on absoluutselt ebateaduslikud.

Pavlovi õpetus kõrgemast närvitalitlusest, mis on dialektilis-materialistliku tunnetusteooria üheks loodusteaduslikuks põhialuseks, suhtub leppimatult idealismisse ja agnostitsismisse. Sellepärast ongi kaasaegsed reaktsioonilised kodanlikud teadlased, kes kaitsevad oma hukkamisele

määratud klassi huvimid, Pavlovi õpetuse ägedad vaenlased. Nad arvustavad Pavlovit idealistlikelt ja agnostitsistlikelt seisukohtadelt, püüdes psüühika materialistlikule käsitlusele vastu seada «psühhosomaatilise arstiteaduse», freidismi, vitalismi jne. ebateaduslikke ja idealistlikke kontseptsioone. Kõigi nende «ismide» olemus seisab väites, et inimese psüühika põhialuse moodustavad tunnetamatud, pimedad, teadvuse poolt mitte kontrollitavad, tumedad, võidetamatud demonlikud jõud, millede paratamatuks väljenduseks on endasuguste allasurumise krig, purustamise ja sõdimise krig ning teised selletaolised ühiskondliku elu näiliselt seletamatud nähtused. On täiesti selge, et need ebateaduslikud kontseptsioonid ei püüa seletada ühiskondliku elu kõige keerukamaid nähtusi; nende kontseptsioonide autorid püüavad tõestada nende nähtuste põhimõtteliste seletamatust teaduslikelt seisukohtadelt. Hüljates teaduse ja mõistuse, loodavad reaktsioonilised teoreetikud sel kombel diskrediteerida kainet mõistust, mis on omane nendele samadele inimestele, kelle teadvust just püüavadki ähmas-tada need imperialistlike monopolide õpetatud teenrid. Kuid lihtsate inimeste kaine mõistus, mis toetub ühiskondlikule praktikale ja rikkalikele ajaloolistele kogemustele, paljastab kõik need ebateaduslikud kontseptsioonid ning nende poolt põhjendatavad absurdsed väited, et sõjad ja ühe inimese teise poolt rõhumine on igavesed nähtused.

Akadeemik Pavlovi ja tema järgijate suurt õpetust läbis-tab piiritu usk inimese tunnetuse jõusse ja võimsusesse. See õpetus suhtub leppimatult agnostitsismisse, mis valitseb tänapäeva kodanlikus teaduses. Pavlovi teooria rajaneb inimese psüühika nähtuste täielikule tunnetatavusele ning paljastab rassistlikku ebainimlikkust, põhjendades maailma kõigi rasside ja rahvaste bioloogilist ja sotsiaalset täis-väärtuslikkust. Sellepärast ongi Pavlovi ja tema järglaste vastu Ameerika Ühendriikides ja Inglismaal organiseeritud iga liiki pimedusjüngrite ja reaktsionäärade sõjakäik.

Tänapäeva ameerika ja inglise kodanluse ideoloogia, sealhulgas ka filosoofia, peegeldab kogu roiskuva kodanliku kultuuri marasmi. Üheks selle roiskumise rohkearvulistest näidetest on semantismi filosoofia, mis viimasel ajal on levinud Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa kodanliku intelligentsi ringkondades.

Keeleteaduses mõistetakse semantika all õpetust sõnade ja väljendite tähendusliku külje kohta. «Semantika (sema-

sioloogia),» ütleb J. V. Stalin, «on üks keeleteaduse tähtis osa. Keele uurimisel on sõnade ja väljendite tähenduslikul küljel tõsine tähtsus.»¹

Kuid tänapäeva kodanlikud filosoofid ja loogikud, kes elavad parasiidina üksikute teaduste saavutustel, moonutasid semantika kui keeleteaduse ühe osa tõelist sisu. Nad nimetasid «semantika» terminiga subjektiivselt idealistliku filosoofia eri liiki, mis moonutab keele põhiolemust ja ühiskondlikku tähtsust. Olles teaduse ja progressi verivaenlane, eitab semantiline filosoofia inimese kõnelemise objektiivset tähendust, kuulutades kõne häälikute ja mõistete meelevaldseks kombinatsiooniks. Semantikud eraldavad täielikult keele mõtlemisest, kuulutades keele mitte teatud üldise tähendusega sisu väljendusvahendiks, vaid omapäraseks helide mänguks, mis sisaldab ainult subjektiivset sisu. Nende seisukohalt annavad inimesed sõnadele üldse ja eriti niisugustele sõnadele, nagu «sõda» ja «rahu», subjektiivse tähenduse ning selle tagajärjel tekivad igasugused nähtused, sealhulgas ka sõda ja rahu. Teatavasti väidavad subjektiivsed idealistid, nagu oleksid inimest ümbritsevad esemed inimese enda teadvuse saadused. Sedasama väidavad ka semantikud, püüdes tõendada, et enne tekivad sõnad ja alles pärast seda nende poolt tähistatavad nähtused.

Oma süü teise kaela veeretamiseks ajavad ameerika ja inglise semantikud igati segi sõna «agressor» tähenduse: ameerika agressiooni ohvri kuulutavad nad agressoriks, ameerika ja inglise röövvallutajaid aga lasevad paista süütute tallekestena.

Kogu maailmale on teada, et agressioon on ühe riigi vahelesegamine teise riigi siseasjadesse, et ei ole agressiooni seal, kus on tegelikult olemas kodusõda, rahva võitlus oma orjastajate müüdava ja rahvuslikke huvisid reetnud kildkonna vastu. Sellest hoolimata püüavad ameerika ja inglise semantikud ning nende mõttekaaslased Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis kõigest hingest kujutada korea rahvast agressorina sel eesmärgil, et maskeerida ameerika agressiooni Koreas. Nad heidavad kõrvale mõiste «agressor» reaalse ja objektiivse sisu, mis on fikseeritud paljudes rahvusvahelise tähtsusega dokumentides. See rahva petmine sõna «agressor» tõelise tähenduse suhtes on

¹ J. V. Stalin, Marksism ja keeleteaduse küsimused. Tallinn 1951, lk. 33.

seega sulivõtte, et viia laialdasi rahvahulki eksiteele, halvata nende võitlust imperialistliku reaktsiooni ja sõja vastu ning diskrediteerida nende püüdlust rahu, demokraatia ja vabaduse poole.

Seoses sellega tuleb märkida, et teine ülemaailmne rahu-pooldajate kongress oma «Läkituses Ühinenud Rahvaste Organisatsioonile» deklareeris eriliselt: «Me peame vajalikuks paljastada agressorite katsed tekitada segadust mõiste suhtes, mis on agressioon ja sel teel anda ettekäanne välismaiseks vahelesegamiseks teiste maade sise-asjadesse.»¹ Läkituses on antud absoluutselt täpne agressiooni definitsioon, mis lõpuni paljastab semantikute väljamõeldisi selle kohta: «Agressioon on selle riigi kuritegelik akt, kes esimesena kasutab relvastatud jõudu teise riigi vastu ükskõik millisel ettekäandel.»²

J. V. Stalini geniaalsed tööd keeleteaduse küsimuste alal paljastavad Ameerika Ühendriikide imperialistide ameerika ja inglise filosoofitsevate toapoiste semantiliste riugaste kogu mõttetust. Arendades edasi materialistlikku tunnetusteooriat, tõestas J. V. Stalin, et keel on tööriist, mille abil inimesed üksteisega mõtteid vahetavad, saavutades vastastikuse mõistmise. Keel fikseerib sõnades ja sõnade ühendamisest lauseteks mõtlemise pikaajalise töö tulemusi ja inimeste tunnetamistöö edusamme. Seltsimees Stalin näitas seega, et sõnad «rahu», «sõda» jne. ei ole tühjad sõnakõlksud, et neil on täiesti kindel tähendus ja et nad väljendavad täiesti täpseid mõisteid, mis peegeldavad teatavaid ühiskondlikke nähtusi. Rahvaste võitlus rahu eest kogu maailmas on järelikult võitlus reaalse hüvangu eest, milleks on rahu kõigi maade rahvastele, võitlus progressiivse inimkonna täiesti reaalsete vaenlaste — ameerika ja inglise sõjaõhutajate vastu.

J. V. Stalini õpetus keelest kui inimõpetete väljendusvahendist lööb pihuks ja põrmuks Russelli, Whiteheadi, Ayeri, Chase'i, Carnapi ja teiste pimedusjüngrite subjektiivselt idealistlikud keeleteooriad, mille järgi keel on teadvuse subjektiivsete vormide väljendus ega peegelda mingisugust objektiivset reaalsust. Paljastades kõik need idealistide väljamõeldised, tõestas J. V. Stalin, et keel on inimõpetete kogu mitmekesisuse painduvaks väljendusvahen-

¹ «Rahva Häälel» 24. oktoobrist 1950.

² Sealsamas.

diks, mõtete, mis peegeldavad objektiivset reaalsust ning tekivad seoses inimeste tegevusega nende elu kõigil aladel. Keel on inimeste suhtlemisvahend.

Ameerika ja inglise kodanlike filosoofide vihavaen mõistuse ja teaduse vastu ning nende püüe demoraliseerida rahva teadvust läheb nii kaugemale, et nad keele tunnetusliku tähtsuse eitamise järel heidavad kõrvale ka loogika, tõendades, et mõtlemine, selleks et olla õige, ei tarvitse hoopiski olla loogiline. Eitades elementaarset loogikat, propageerides ebaloogilisust ja kutsudes üles mitte kartma absurdust, taotlevad ameerika ja inglise filosoofid lõplikult rumalaks teha lihtsat inimest, kes püüab kainelt ja loogiliselt hinnata imperialistide — sõjaõhutajate — poliitika hukatuslikke tagajärgi. Ameerika ja inglise imperialismi filosoofitsevate sulaste jälgedes sammuvad diplomaadid riigidepartemangust ja Inglise välisasjade ministriumist — kõik need ostinid, dallesid, morrisonid ja paljud teised. Selleks, et mitte võimaldada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni istungitel, rahvusvahelistel nõupidamistel jne. arutatavate tähtsate rahvusvaheliste probleemide õiget lahendamist, ignoreerivad ja moonutavad ameerika ja inglise diplomaadid õige ja loogilise mõtlemise kõige elementaarsemad põhimõtteid, jämedalt rikkudes kõigile normaalsetele inimestele tingimata vajalikkude elementaarset loogikat. Nõukogude diplomaadid paljastavad otsustavalt ja naeruvääristavad kogu maailma ees selle loogilise šarlataanluse, mis näitab, et sõjaõhutajail puuduvad igasugused mõistlikud argumendid. Nii paljastas A. J. Võšinski Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee Poliitilise Komitee istungil 10. oktoobril 1950. aastal Ameerika süüdistuste mõttetust, millede kohaselt olevat NSV Liidu süü tõttu, kes kasutab oma «vetoõigust» Julgeoleku Nõukogus, võimatu vastu võtta otsuseid, mis on kohustuslikud kõigile Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kuuluvatele rahvastele. Selle laimava kallaletungi puhul Nõukogude Liidule Dullesi poolt, kes on Ameerika esindaja Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis, ütles A. J. Võšinski: «... iseloomustades olukorda Julgeoleku Nõukogus, viitas hr. Dulles täiesti ekslikult «vetoõigusele» kui nende raskuste allikale, mis on olemas Julgeoleku Nõukogus. Ta on unustanud, et post hoc non est propter hoc, «pärast seda ei tähenda — selle tagajärjel», s. o. et see, mis saabus pärast mingisugust fakti või sündmust, ei tähenda, et see fakt või see sündmus ongi

selle põhjuseks, mis temale järgnes. Aga kõnesoleva fakti, s. o. Julgeoleku Nõukogus esinevate raskuste põhjuseks on see, et on rikutud iga rahvusvahelise organisatsiooni põhilist printsiipi — organisatsiooni kõigile liikmetele kohustuslikku püüdlust tegutseda kooskõlastatult, austada selle organisatsiooni liikmete riiklikku sõltumatust, riiklikku ühetoiguslust ja suveräänset võrdsust, loobuda katsetest rakendada rahvusvahelistes suhetes dikteerimismeetodit — iga hinna eest oma tahet peale sundida.»¹

Oma geniaalsetes teostes keeleteaduse alalt rikastas J. V. Stalin marksistlik-leninlikku õpetust poliitiliste, filosoofiliste, usuliste, moraalse ja esteetiliste vaadete ning neile vastavate asutuste klassiiseloому kohta, mis moodustavad pealisehituse ühiskonna baasil tema arenemise antud etapil. Baas sünnitab pealisehituse, kuid ta ei ole ühiskonna arenemise passiivne jõud; vastupidi, ta aitab aktiivselt oma baasil tugevneda. J. V. Stalini geniaalsed teesid, avastades pealisehituse teeniva osa, paljastavad lõplikult kodanliku riigi ning monopolistliku kapitali poliitika ja ideoloogia. Seoses sellega saab täielikult nähtavaks tänapäeva kodanliku filosoofia ja sotsioloogia, mille on sünnitanud roiskuv kapitalistlik baas ja mis püüab igati selle baasi olemasolu päästa, teeniv osa. Aga see asjaolu, et tänapäeva kodanlikud filosoofid ja sotsioloogid on jultunud sõjaõhutajad ja inimesevihkamise propageerijad, tuleneb seaduspäraselt sellest, et nad on monopolistliku kapitali teenistuses, mis otsib pääsemist imperialistlikus sõjas.

Kodanliku amoralismi ning ameerika ja inglise imperialismi teenrite demoraliseerunud kunsti vastu

Kapitalismi roiskumine ja imperialistliku kodanluse kramplikud katsed panna ajalugu tagurpidi liikuma leiavad kujuka ideoloogilise väljenduse kodanlikus amoralismis ja kodanliku kunsti mandumises.

Imperialistlik kodanlus käsitab moraali ja kunsti oma-moodi ideoloogiliste uimastusvahenditena, mis nüristavad ja ähmastavad rahvahulkade teadvust.

Tänapäeva kodanluse niinimetatud moraalse teooriate ülesandeks on õigustada fašistlikku barbaarsust ja inimesevihkamist argumentidega, mida kasutab niinimetatud

¹ «Pravda» 13. oktoobrist 1950.

«moraalne relativism», mis eitab olulist erinevust moraali ja amoraalsuse vahel, taotleb imperialistlikku poliitikat ja selle alatuid meetodeid süüst puhtaks pesta. Kodanlikud «moralistid» püüavad igati tõestada, et moraaliküsimustes ei olevat ega saagi olla midagi, mis oleks üldiselt tunnustatud ja objektiivne, et moraaliküsimustes võib juhinduda ja peab juhinduma üksnes subjektiivsetest tunnetest, emotsioonidest ja huvidest, jättes arvesse võtmata mistahes norme, reegleid ja põhimõtteid. Sofistlikult moonutades kõlbeliste normide ajaloolist iseloomu, väidab ameerika sõjaka amoralismi esindaja professor Dennis küüniliselt, et pole võimalik vahet teha hea ja kurja vahel ning vaevalt olevatki vajadust niisuguseks vahetegemiseks. See liiga vabalt käituv amoralist jõuab väiteni, et ükski inimene polevat võimeline lahendama küsimust: kes on parem, kas Lincoln või Hitler? On täiesti ilmne, et Dennisele on meelt mööda Hitler, mitte aga Lincoln. Olles solidaarne Dennisega, kuulutas Bertrand Russell hiljuti oma loenguil Kolumbia ülikoolis avalikult, et moraalsetel arutlustel ei olevat üldse ega võigi olla tegemist objektiivse tõega. Seda inimesevihkajalikkude kontseptsiooni pooldab täielikult John Dewey, kes väitis, et «moraalne relativism» on osa tema «universaalsest relativismist» (niisuguse uue nime on andnud oma pragmatismile see vanadusest ogaraks läinud reaktioonilise idealismi ameerika liider). «Moraalse relativismi» seisukoht on ka kõigi semantikute seisukoht. Nii näiteks kuulutas inim-moraali tuntud semantiline vaenlane inglase Ayer oma artiklis «Filosoofia printsiip» avalikult, et nii moraal kui ka poliitika ei ole ega või olla tõde.

On täiesti ilmne, et ameeriklastest ja ingllastest inimhingede rüvetajate kõik need küünilised lobisemised taotlevad täiesti kindlat eesmärki, mis on tarvilik ja kasulik kapitalistlike riikide valitsevatele klassidele. Nende lobisemiste eesmärgiks on õigustada tänapäeva Ameerika ja Suurbritannia valitsevate klasside täielikku amoralismi. Nende eesmärgiks on diskrediteerida ja hävitada neid progressiivseid moraalsete põhimõtteid, milledest juhinduvad kõik eesrindlikud inimesed, kes võitlevad kapitalistliku barbaarsuse vastu. Nende lobisemiste ülesanne seisab selles, et halvustada kommunistlike parteide võitlust ning teha võitlusvõimetuiks rahupooldajad ja laialdased rahvahulgad nende võitluses imperialismi vastu ning rahvaste vabaduse ja sõltumatuse eest. Tööraha eesrindliku moraali hävita-

mise abil püüavad ameerika ja inglise amoralistid kindlustada kaasaegse imperialismi vankuma hakanud hoonet ning levitada töötajate hulgas individualismi, egoismi ja kasuahnuse vaimu, sundides neid unustama vajadust võidelda kõrgete ideaalide eest, mille ülemaailmse ajaloo progresseeruv arenemine on päevakorda seadnud. Teha inimestest kari, kes ei hooli moraalist ning tegutseb madalate ja pimedate instinktide mõjul, muuta rahvaid kahurilihaks — niisugune on Dewey ja tema ameerika ja inglise kolleegide, kes kuuluvad inimmoraali vaenlaste leeri, «moraalse relativismi» otstarve.

Kõigi maade eesrindlikud inimesed kogu maailmas võitlevad väsimatult amoralismi vastu, mida propageerivad ameerika ja inglise maailmavalitsemise pretendentide teenrid. Nõukogude inimesed on kommunistliku moraali kõrgeimate põhimõtete kandjaks, millede ülesandeks on ühendada töötajaid edukaks võitluseks kommunismi võidu eest. «Kommunistlik moraal,» ütleb V. I. Lenin, «on see moraal, mis ... ühendab töötajad igasuguse eksploateerimise vastu.» Nõukogude moraali iseloomustavaks jooneks on indiviidi truudus rahvale, tema kõrgetele ideaalidele, töötajate ühise eesmärgi teadlik ja vabatahtlik teenimine üksikisiku poolt. Üsiku inimese isiklikud huvid ei ole Nõukogude Liidus vastuolus terviku huvidega. Vastupidi, terviku huvid on harmooniliselt seotud isiklike huvidega ja teenivad neid. Oma kodumaa, kogu progressiivse inimkonna lipukandja nimel on nõukogude inimene valmis andma kõik oma jõud ja isegi elu. Suure Isamaasõja päevil näitasid nõukogude inimesed eneseohverduse ja surmapõlguse ületamatuid eeskujusid. Nõukogude kommunistliku moraali suured põhimõtted ja piiritu armastus oma ema — kodumaa vastu olid partisani Zoja Kosmodemjanskaja, Nõukogude Armees reamehe Aleksander Matrossovi, noorte krasnodonlaste — Oleg Koševoi, Uljana Gromova ja teiste surematute kangelastegude lätteks. Nõukogude Liidu Suure Isamaasõja ohtlikel päevil kõneles J. V. Stalin nõukogude inimeste võimsast moraalsest jõust, kes pidasid sel ajal kõige õiglasemat sõda kõigist õiglastest sõdadest, mis olid kunagi aset leidnud inimkonna ajaloos. See nõukogude inimeste moraalne jõud tekitas massilist kangelaslikkust ja eneseohverdumist rindel ja tagalas ning tegi surematuks «tuhandeid mees- ja naiskangelasi, kes on valmis surminema oma kodumaa vabaduse nimel» (Stalin). Nõu-

kogude inimeste kõrge moraal ja õilsuse suur eeskuju innustab praegu ennatsalgavale võitlusele ameerika ja inglise röövvalutajate vastu Korea ja Hiina, Malaisia ja Filipiinide, Vietnami ja Birma kangelaslikke rahvaid. Vabaduse ja rahu eest võitlejatele kõigis maades on orgaaniliselt omane püüe anda kõik oma jõud inimkonna suurte ideaalide saavutamiseks. Kommunistid, aktiivsed võitlejad rahu eest, tunnevad isiklikku vastutust oma kodumaa ja maailma kõigi rahvaste saatuse eest. Elus kõige kaunimaks peavad nad võitlust rahvaste vabaduse ja sõltumatuse eest, rahu eest kogu maailmas, rahvademokraatia ja sotsialismi eest. «Miljonid inimesed peavad praegu viimast lahingut inimkonna vabaduse eest,» ütles Tšehhoslovakkia rahvakangelane Julius Fučík. «Tuhanded langevad ses võitluses. Mina olen üks neist. Olla üks viimse lahingu sõdureist — see on kaunis.»

Peegeldades nagu peeglis tänapäeva kapitalistlikku tegelikkust, astuvad praegused ameerika ja inglise filosoofid ka kunsti ja esteetika valdkonnas avalikult välja kõige inetu ja ebakunstipärase apologetidena. Tänapäeva kodanlikus kunstis ja esteetikas asub valitseval kohal formalistlik ideetus ja sellega orgaaniliselt seotud toores naturalism. Laialdaselt propageeritakse niisuguseid kirjanduse- ja kunstiteoseid, mis juhivad lugejaid, pealtvaatajaid ja kuulajaid reaalse tegelikkuse — kaasaegse kapitalistliku korra pahede — tunnetamisest kõrvale, individualistlike ja patoloogiliste elamuste ja meeolude valdkonda. Kunsti tunnetuslik tähtsus hüljatakse kategooriliselt. Veel enam: kunst kuulutatakse vaenulikuks tunnetusele ning mõistlikule ja kainele suhtumisele tegelikkusse üldse. Nii väidab ameerika «kunstiteoreetik» Parker, et kunstiteose ja unenäo vahel ei ole olulist erinevust: nii üks kui teine kuulub irreaalsuse valdkonda. Juhindudes selletaolistest esteetilistest printsiipidest, raiskavad ameerika maalikunstnikud Stewart Davis, Charles Howard, Crowford ja paljud teised tohutul hulgal lõuendit, kujutades värvilaikude mõttetuid kombinatsioone ning abstraktsete geomeetriliste kujude ja joonte komplekte.

Tänapäeva ameerika ja inglise formalism esteetikas ja kunstis kultiveerib igasugust papimeelsust ja kuratlikkust ning alateadliku ja intuiitivse austamist. Tuntud ameerika esteedi R. Fray arvamise järgi on kunst inimese olemuses peituv «alateadvuse sfäär». Teine obskurantist esteetika

alal, Lee, käsitleb kunsti kui religioosse loomingu ala. Tema sõnu kordab niisugune müstik nagu Adman, kes väidab, et «kunstnikud on tõelised müstikajutlustajad». Teatri ja teised kunstiga seotud asutused kuulutab ta ilmlikeks asutusteks ainult vormi järgi, sisuliselt aga religioosseteks. Tänapäeva ameerika ja inglise esteetika ja kunst on täielikult vajunud idealismi ja müstika rappa. See tähendab, et kaasaegse kodanliku kunsti ja esteetika, samuti nagu papimeelsuse ülesandeks on lepitada rahvahulki alatu kapitalistliku tegelikkusega ning riisuda neilt usk omaenda jõududesse ja paremasse tulevikku. Niisugune on muuseas surrealismi — selle tänapäeva ameerika ja inglise esteetika ja kunstis kõige populaarsema voolu ülesanne. Surrealism deklameerib inimhinge salaugastest, kujutades inimhinge mingisuguse kõduneva sõnniku-hunniku taolisena. Kultiveerides haiglast fantastikat, esitades hallutsinatsioone ja jampsimist tegelikkuse kõige sügavama mõistmisena, võib surrealism täiesti olla mitte kunstiteadlase, vaid vaimuhaiguste arsti uurimise objektiks. Teatavasti peavad vaimuhaiged end sageli absoluutselt normaalseteks, omistades hullumeelsust kõigile teistele, täiesti tervetele inimestele. Sellepärast ei tule imestada, et surrealistide seisukohalt on paranoiahaige «sisemaailm» rikkalikum normaalsete inimeste teadvusest ning kujutab, ühe surrealisti väite järgi, reaalsust, mis on reaalsem kui nähtav maailm. Surrealism püüab halvustada arukat ja kainet vaadet tegelikkusele, kuulutades selle «primitiivseks». Teadvuse sedalaadi tüssamine, rumaldamine ja uimastamine on äärmiselt vajalik tänapäeva kodanlusele, kes püüab paralüseerida rahvahulkade mõistust ja taht.

Täites Wall Streeti tellimust, ilmutab ameerika ja inglise esteetika maanialikku huvi mõrvade, piinamiste ja julmuste kujutamiste vastu. Hollywoodi kogu tänapäeva tootmis- ja MacCormicki, Morgani ja Hursti ajalehtede ja ajakirjade liitudest romaanikirjutajate ning dramaturgide kogu kirjandusliku makulatuuri eesmärgiks on lihtsa ameeriklase muutmine gangsteriks, kes sõnakuulelikult tegutseb oma bossi näpunäidete järgi. Pärast rahvusvahelise kinofestivali lõppemist, mis toimus 1947. aastal Veneetsias ja millel olid esindatud peamiselt ameerika filmid, kirjutas üks itaalia kriitik: «Kahe nädala kestel virvendasid pealtvaatajate silme ees Veneetsias ainult mõrvad, laibad, matused, kuriteod, enesetapmised...»

Ameerika ja inglise imperialismi esteetikale ja tema pseudokunstile astub vastu marksistlik-leninlik esteetika ja sotsialistliku realismi kunst NSV Liidus ning eesrindlike rahu ja rahvademokraatia eest võitlejate esteetika ja kunst välismaal.

Nõukogude kunst, mis tõetruult kujutab tegelikkust tema revolutsioonilises arenemises, on kunst, mis teenib rahvast ja mis läheb oma juurtega rahva kõige laialdasematesse hulkadesse. Nõukogude Liidu kirjanike, kunstnike ja heliloojate loomingut innustavad kommunistliku ühiskonna ülesehitamise ülevad ideed. Nõukogude kunstitegelased teavad, et kauniduse kõrgemaks kehastuseks on elu kogu progressiivse inimkonna ideaali — kommunismi grandioosse hoone ehitamise — teostamise nimel. «Ei saa pidada juhuseks, et praegu tulevad parimad kirjanduslikud teosed kirjanike sulest, kes tunnevad oma lahutamatu ideelist seost kommunismiga,» ütleb V. M. Molotov. See seos kommunismiga on tegelikult olemas kirjanduse, muusika, kino, teatri, maalikunsti, arhitektuuri ja skulptuuri teostes, mis hiljuti märgiti partei ja Nõukogude valitsuse poolt kõrgete autasudega — Stalini preemiatega 1950. aasta eest (G. J. Nikolajeva romaan «Lõikus», S. P. Babajevski romaan «Valgus maa kohal», S. P. Štšipatšovi poem «Pavlik Morozov», A. A. Surovi näidend «Koit Moskva kohal», D. B. Kabalevski ooper «Tarassi perekond» ja paljud teised). Nõukogude kunst toob esile ja kujundab tõelise inimmooraali iseloomujooni, mooraali, mis kujutab endast otsest vastandit gangsterite ja sutenööride, inimesevihkajate ja timukate, rahva huvide reeturite ja uue maailmasõja õhutajate «moraalile». Selles ilmneb kujukalt põhjalik vastandlikkus sotsialistliku realismi ja tänapäeva kodanluse demoraliseerunud kunsti vahel. Sotsialistliku realismi kunst NSV Liidus aitab kujundada nõukogude inimestes kommunistlikku suhtumist töösse ja piitsutab minevikuigandeid, mis takistavad nõukogude inimest edasi liikumast. Nõukogude kunst toetab ja ülistab kõike, mis on uus, eesrindlik ja progressiivne. Nõukogude kunstitegelased asuvad kogu maailma aktiivsete rahu eest võitlejate esiridades. Nad paljastavad kogu maailma Ameerika ja Inglismaa monopolistide võimule alistamise veriseid plaane. Nõukogude esteetika on rahu ja uue maailmasõja õhutajate vastu peetava võitluse esteetika.

Piiri taga — Ameerika Ühendriikides, Inglismaal, Prant-

susmaal ja teistes kapitalistlikes riikides — võitlevad vale ja pettuse, müstika ja vaimupimeduse, metsikuse ja inimesevihkamise kodanliku kunsti vastu progressiivse kunsti ja realistliku esteetika eesrindlikud esindajad. Need esindajad — kirjanikud, kunstnikud ja kunstiteoreetikud — võitlevad visalt realismi, ideelisuse ja rahvalikkuse põhimõtete eest kirjanduses ja kunstis. Selle näiteks võib olla inglise marksisti Chr. Caudwelli raamat «Illusioon ja reaalsus», milles autor käsitleb marksistlikku kunstiteooriat ja analüüsib kodanliku kunsti ja kirjanduse roiskumise põhjusi imperialismi ajastul. Teiseks näiteks on kuulsa ameerika kirjaniku Howard Fasti raamat «Kirjandus ja tegelikkus», milles on antud kaasaegse ameerika dekadentsi põhjalik kriitika ja milles järjekindlalt käsitletakse kõrgeideelise realistliku kunsti põhimõtteid. Olles teadlik, et «peale realistliku meetodi pole teist meetodit, millega võib luua tõelist kunsti», võitleb Howard Fast oma silmapaistvate kunstiteostega rassilise ja rahvusliku diskrimineerimise vastu Ameerika Ühendriikides, töötajate kapitalistliku ekspluateerimise vastu, rahu eest kogu maailmas, rahvademokraatia ja sotsialismi eest (jutt «Lapsed», romaanid «Viimne piir», «Vabaduse tee», «Ameeriklane», «Clarkton» ja teised). Kui ameerika reaktsioon, haaratud paanilisest hirmust omaenda rahva ees, kes tõuseb üles võitlusele rahu eest ja uue sõja õhutajate vastu, heitis Howard Fasti vanglasse, siis astusid kõik eesrindlikud inimesed kogu maailmas välja tema kaitseks.

Peale Howard Fasti võitlevad paljud ameerika kirjanikud, nende hulgas ka mõned Hollywoodi progressiivsed stsenaaristid ja režissöörid, väsimatult kapitalistliku orjuse, demoraliseerunud kodanliku kultuuri ja moraali vastu ning rahvaste vabaduse ja rahu eest. Nende hulka kuuluvad Albert Maltz, William Dubois ja teised.

*

Rahu ja demokraatia jõududele kuulub tulevik. See, mis kasvab ja areneb, võidab paratamatult. Niisugune on ühiskonna arenemise vankumatu seadus, mida nagu katku kardavad kõigi maade imperialistid ja nende põlastusväärased käsikud — kodanlikud filosoofid ja sotsioloogid, moralistid ja esteedid, literaadid ja kunstnikud.

Tänapäeva ajaloolistes tingimustes on progressi-ideel oma kaitsjad Nõukogude Liidu töötajate näol, kes ehitavad

Lenini-Stalini partei juhtimisel kommunistlikku ühiskonda. Sellest ideest on innustatud rahvademokraatia maad, kes ehitavad sotsialismi, maailma kõigi maade rahvad, kes võitlevad rahu, tõelise demokraatia ja vabaduse eest ning uue sõja õhutajate vastu. Progressi-idee on kõigi rahupooldajate, kõigi rahvusliku vabaduse, tõelise demokraatia ja sotsialismi eest võitlejate organiseerivaks, mobiliseerivaks ja juhtivaks ideeks.

Aktiivsed rahu kaitsjad teavad, et võitlus rahu ja rahvademokraatia eest sulab ühte võitlusega Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa kapitalistlike monopolide võimutsemise vastu, kes on reaktsiooni ja sõja kõigi jõudude alusteks.

Selles võitluses kasvavad iga päevaga rahupooldajate jõud. Nad on suutelised ära hoidma uue sõja ohu. Meie elame niisugusel ajal, mil demokraatia ja progressi jõud kasvavad võitmatult, imperialism aga muutub nõrgaks, lähenedes oma paratamatule lõpule. «Me elame niisugusel ajal, mil kõik teed viivad kommunismile» (M o l o t o v). Seda ajaloo progressiivset liikumist ei suuda peatada imperialistid ja nende filosoofitsevad teenrid.

SISUKORD

ESIMENE LOENG

Rahuleer sõjaleeri vastu	3
Imperialistlike sõdade põhjuste võltsimiste paljastamine rahupooldajate poolt	9
Rahupooldajad võitluses anglosaksi rassismi ja kosmopolitismi vastu	21

TEINE LOENG

Müüt Lääne üleoleku kohta Idast ameerika ja inglise imperialismi teenistuses	29
Teadus ja materialism ameerika ja inglise sõjaõhutajate idealismi ja obskurantismi vastu	33
Kodanliku amoralismi ning ameerika ja inglise imperialismi teenrite demoraliseerunud kunsti vastu	40

SENI ILMUNUD BROŠÜÜRIDEST ON MÜÜGIL:

1951. a.

1. (70.) A. K. Azizjan. — J. V. Stalini teosest «Rahvusküsimus ja leninism».
2. (71.) M. S. Plissetski. — Teadus ja usk inimese tekkimisest.
3. (72.) V. M. Pozner. — J. V. Stalin marksistliku filosoofilise materialismi põhijoontest.
4. (73.) A. P. Ljapin. — J. V. Stalin järkjärgulisest üleminekust sotsialismilt kommunismile.
5. (74.) T. Avingo. — Söödakapsa kasvatamine.
6. (75.) A. I. Nesterov. — Reumatism ja selle kaasaegsed ravi-meetodid.
7. (76.) A. G. Ter-Ge-vondjan. — A. S. Makarenko pedagoogiline süsteem.
8. (77.) P. Kolonitski. — Marksism-leninism usust.
9. (78.) V. A. Saumjan. — Mitsuurinliku bioloogia saavutusi piima-karja kasvatamisel.
10. (79.) B. S. Mankovski. — Kes- ja Kagu-Euroopa rahvademokraatli-kud vabariigid on sotsialistlikku tüüpi riigid.
11. (80.) G. N. Voitinski. — Hiina kommunistlik partei võitluses Hiina sõltumatuse ja demokratiseerimise eest.
12. (81.) M. G. Mošenski. — Poliitilise elu fašiseerimine Ameerika Ühendriikides.
13. (82.) F. L. Kovaljov. — Meie meetod stahaanovlike töökogemuste tundmaõppimiseks ja massiliseks levita-miseks.
14. (83.) B. A. Tšagin. — J. V. Stalini õpetus bolševistlikust partei-lisusest teoorias.
15. (84.) V. A. Šišakov. — Teadus ja usk maailmaruumi ehitusest.
16. (85.) A. M. Djakov. — India ja Pakistan.
17. (86.) A. A. Timofe-jevski. — J. V. Stalini teosest «Parempoolses kal-lakust ÜK(b) Parteis».
18. (87.) N. V. Tropkin. — V. I. Lenini teosest ««Pahempoolsuse» lastehaigus kommunismis».
19. (88.) S. V. Kaftanov. — Nõukogude intelligentsi patriotismist.
20. (89.) A. P. Kossulni-kov. — V. I. Lenini raamatust «Sotsiaaldemo-kraatia kaks taktikat demokraatlikus revolutsioonis».
21. (90.) S. M. Petrov. — V. I. Lenini teosest «Mis on «rahvasõbrad» ja kuidas nad võitlevad sotsiaaldemokraa-tide vastu?».
22. (91.) G. A. Matvejev. — Stalinliku ajastu suurehitused.
23. (92.) V. V. Vinogra-dov. — J. V. Stalini töödest keeleteaduse küsi-mustes.
- 24/25. (93/94.) P. Arandi. — Noorkarja suunava kasvatuse põhi-küsimusi.

26. (95.) G. F. Aleksandrov. — J. V. Stalini teos «Marksism ja keeleteaduse küsimused» — loova marksismi suur eeskuju.
27. (96.) F. V. Konstantinov. — Baasist ja pealisehitusest.

1952. a.

1. (97.) A. Bogdasarov. — J. V. Stalini raamatust «Oktoobrirevolutsioon ja vene kommunistide taktika».
2. (98.) A. I. Denissov. — V. I. Lenini tööst «Riik ja revolutsioon».
3. (99.) J. Saat. — Viktor Kingissepp — Lenini ja Stalini ideede lipukandja Eestis.
- 4/5. (100/101.) L. A. Leontjev. — V. I. Lenini teosest «Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium».
6. (102.) G. J. Glezerman. — Baas ja pealisehitus nõukogude ühiskonnas.
7. (103.) N. Boldõrev. — V. I. Lenin ja J. V. Stalin kommunistliku moraali kasvatamisest.
8. (104.) V. V. Vinogradov. — J. V. Stalini teos «Marksism ja keeleteaduse küsimused» ja nõukogude keeleteaduse areng.
9. (105.) A. D. Nikonov. — Nõukogude riigi võitlus meie maa sotsialistliku industrialiseerimise ja põllumajanduse kollektiviseerimise välispoliitiliste tingimuste kindlustamise eest (aastad 1925—1930).
10. (106.) I. F. Ivašin. — Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon ja maailma lõhenemine kaheks süsteemiks.
11. (107.) L. Šoritšev. — V. I. Lenini raamatust «Sotsiaaldemokraatia kaks taktikat demokraatlikus revolutsioonis».
12. (108.) I. F. Ivašin. — Teise Maailmasõja algus ja NSV Liidu välispoliitika.
13. (109.) N. L. Rubinstein. — Nõukogude Liidu rahvusvahelise seisundi kindlustamine rahvamajanduse taastamise rahulikule tööle ülemineku ajajärgul (aastad 1921—1925).
14. (110.) D. Sidorov. — Teaduslik ettenägemine ja religioossed ennustused.
15. (111.) V. A. Zubov. — Kreenholmi manufaktuuri ajaloolisest minevikust ja arengust.
16. (112.) G. A. Deborin. — Nõukogude välispoliitika Nõukogude riigi esimestel aastatel (1917—1920).
17. (113.) I. Lemin. — Kahe sõjakolde kujunemine ja NSV Liidu võitlus kollektiivse julgeoleku eest (aastad 1931—1938).
- 18/19. (114/115.) S. P. Surat. — NSV Liidu välispoliitika Suure Isamaasõja aastail.
20. (116.) A. M. Jegolin. — Kirjandusteaduse küsimusi J. V. Stalini keeleteaduse-alaste tööde valguses.
21. (117.) A. I. Oparin. — Seltsimees J. V. Stalini keeleteaduse küsimusi käsitlevate tööde tähtsus nõukogude bioloogiateaduste arenemisele.

Toimetaja S. Härma.

Tehniline toimetaja E. Ridala.

Korrektorid:

E. Eliste ja A. Kiho.

Ladumisele antud 24. XI 1952.

Trükkimisele antud 24. I 1953.

Trükiarv 5000. Paber 54×84, 1/16.

Trükipoognaid 3,25. Formaadile

60×92 kohaldatud trükipoognaid

2,67. Arvutuspoognaid 2,95.

MB-00538. Tellimise nr. 3624.

Trükikoda „Ühiselu“, Tallinn,

Pikk tn. 40/42.

На эстонском языке.

Hind rbl. 2.—

Rbl. 2.—

A-17346

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00463704 9